



**Badanie czynników decydujących o wyborze szkoły
ponadpodstawowej/ponadgimnazjalnej przez uczniów
oraz poziomu zadowolenia z dokonanego wyboru
2018/2019**

Danuta Komorowska

Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna nr 2 w Krakowie
Krakowska Szkoła Doradztwa Zawodowego

Kraków 2020

Podziękowanie

W pracę nad przeprowadzeniem *Badania czynników decydujących o wyborze szkoły ponadpodstawowej/ponadgimnazjalnej przez uczniów oraz poziomu zadowolenia z dokonanego wyboru* zaangażowało się wiele osób, dyrektorzy 49 szkół ponadpodstawowych, nauczyciele tych szkół, którzy przeprowadzili badania ankietowe wśród uczniów, moje koleżanki i koledzy z Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej nr 2 w Krakowie, którzy wprowadzili dane ankietowe do systemu, a także pani Magda Szczypka, autorka bazy wynikowej tego badania. Dziękuję wszystkim bardzo serdecznie.

Dziękuję również pani Elwirze Zadęckiej, dyrektorce Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej nr 2 w Krakowie i panu dr Marianowi Piekarskiemu z Kolegium Nauk Społecznych Centrum Pedagogiki i Psychologii Politechniki Krakowskiej za cenne i inspirujące uwagi podczas całego procesu tworzenia raportu końcowego z przeprowadzonych badań.

Danuta Komorowska

Spis treści

I. Informacje o badaniu	4
II. Charakterystyka badanych uczniów	5
III. Wyniki badania	9
Pytanie 1. Czym kierowałeś się przy wyborze szkoły ponadpodstawowej / ponadgimnazjalnej?.....	9
Pytanie 2. Czy jest jakaś istotna przyczyna, dla której wybrałeś/łaś szkołę, w której się obecnie uczysz?	13
Pytanie 3. Jaki jest, według Ciebie, najważniejszy atut nauki w wybranej przez ciebie szkole?	18
Pytanie 4. Kto Ci doradzał w wyborze szkoły?	22
Pytanie 5. Gdybyś miał/miała jeszcze raz podjąć decyzję o wyborze szkoły ponadpodstawowej/ ponadgimnazjalnej, to wybrałbyś/wybrałabyś naukę w tej szkole?	26
Pytanie 6. Dziś wybrałbym/wybrałabym naukę w	29
IV. Wnioski i rekomendacje	32

I. Informacje o badaniu

Krakowska Szkoła Doradztwa Zawodowego przy Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej nr 2 w Krakowie, przeprowadziła badanie czynników decydujących o wyborze szkoły ponadpodstawowej/ponadgimnazjalnej przez uczniów oraz poziomu ich zadowolenia z dokonanego wyboru. Badanie zostało zrealizowane w okresie styczeń – luty 2020 wśród uczniów klas pierwszych liceów ogólnokształcących, techników i branżowych szkół I stopnia, prowadzonych przez Miasto Kraków.

W badaniu zastosowano metodę sondażu diagnostycznego, która pozwala na poznanie określonego zjawiska społecznego, jego zasięgu, zakresu, poziomu i intensywności, następnie ocenę i zaprojektowanie modyfikacji. Założono, że badanie będzie miało charakter ilościowy i zdecydowano o wyborze techniki, jaką jest ankieta. Jako narzędzie skonstruowano kwestionariusz ankiety dla dyrektorów szkół ponadpodstawowych/ponadgimnazjalnych oraz kwestionariusz ankiety dla absolwentów szkoły podstawowej i absolwentów gimnazjum.

Kwestionariusz ankiety, skierowany do dyrektorów szkół zawierał pytanie o stan liczbowy uczniów, absolwentów szkoły podstawowej/gimnazjum, w klasach pierwszych na dzień 01.09.2020 oraz na 17.01.2020.

Kwestionariusz ankiety skierowany do uczniów był anonimowy. Pytania 1,2,3 i 4 przewidywały możliwość zaznaczenia wielu odpowiedzi. Natomiast w przypadku pytania 5 i 6 możliwy był wybór tylko jednej odpowiedzi. Dla uczniów pytania badawcze zostały sformułowane w następujący sposób:

- czym kierowali się przy wyborze szkoły ponadpodstawowej/ponadgimnazjalnej,
- jakie były istotne przyczyny wyboru szkoły, w której obecnie się uczą,
- jakie są atuty szkoły, w której aktualnie się uczą,
- z jakich źródeł wsparcia korzystali przy podejmowaniu decyzji o wyborze szkoły,
- czy ponownie wybraliby szkołę, do której aktualnie uczęszczają?

W metryczce, zadaliśmy pytania o: płeć, typ szkoły, do której uczęszcza uczeń, średnią ocen na koniec szkoły podstawowej/gimnazjum, poziom wykształcenia, jaki uczeń chciałby osiągnąć oraz wiek rozpoczęcia nauki w szkole podstawowej.

Na podstawie uzyskanych odpowiedzi opracowano niniejszy raport.

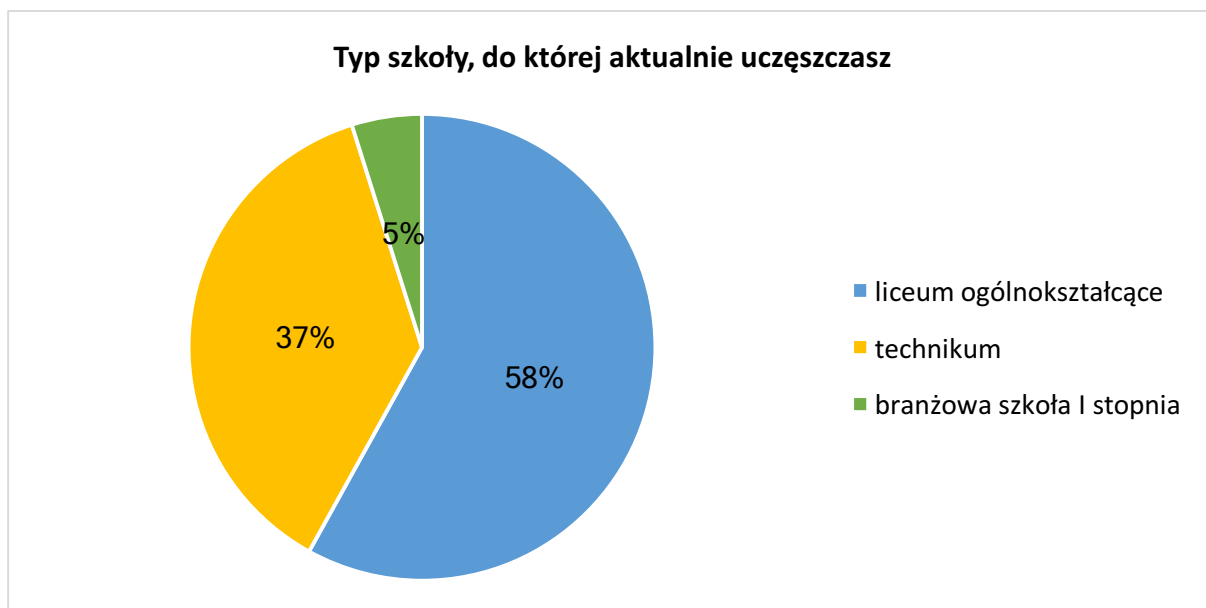
II. Charakterystyka badanych uczniów

Badanie przeprowadzono wśród uczniów klas pierwszych, w 49 szkołach ponadpodstawowych/ponadgimnazjalnych. Uczniowie liceów ogólnokształcących stanowili 58% wszystkich badanych, uczniowie techników 37%, a uczniowie branżowych szkół I stopnia 5%, co ilustruje wykres 1. Badani uczniowie to absolwenci gimnazjum (52%) i absolwenci szkoły podstawowej (48%) - wykres 2. Wśród badanych, tyle samo było dziewcząt co chłopców (wykres 3.). Przeważają uczniowie, którzy rozpoczęli naukę szkolną w wieku 7 lat (68%), co ilustruje wykres 4.

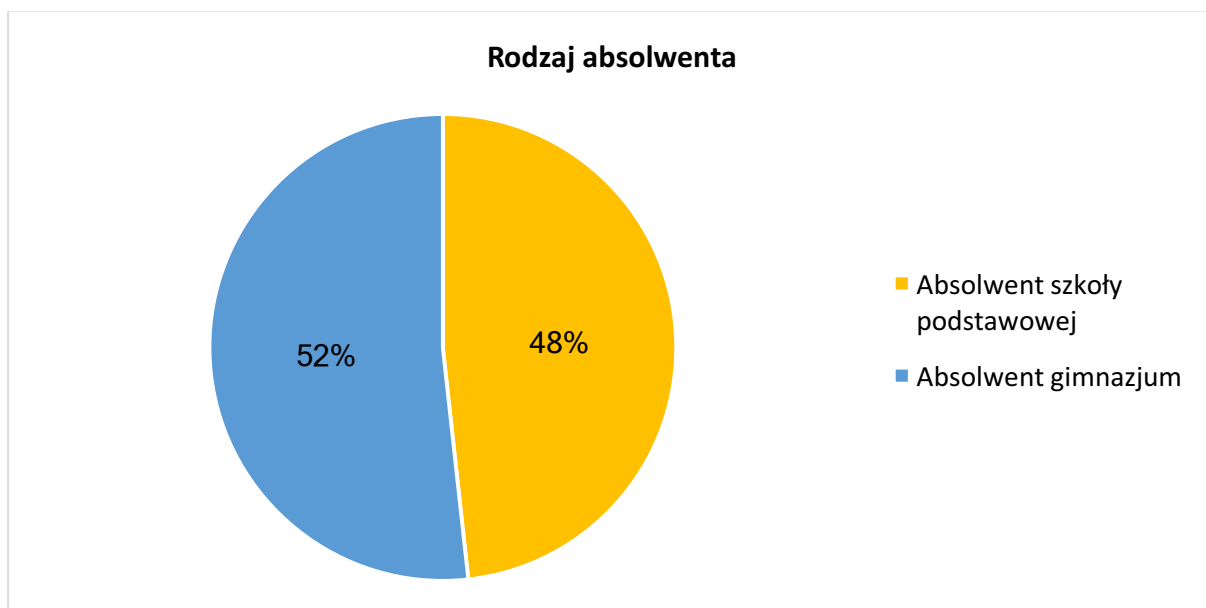
Największą grupę wśród badanych stanowią uczniowie, którzy na koniec klasy VIII/III gimnazjum osiągnęli średnią ocen w przedziale 4,61-5,30 (41%), następna grupa (29%) osiągnęła średnią ocen w przedziale 3,61-4,60. Grupa uczniów z najwyższymi ocenami 5,31-6,00 stanowiła 20% wszystkich badanych. Grupa uczniów z najniższymi ocenami (2,60-3,60) to tylko 8% wszystkich badanych (wykres 5.).

Badani uczniowie, w zdecydowanej większości deklarowali, że w przyszłości zamierzają osiągnąć wyższe wykształcenie (71%). Jedynie 9% badanych planuje osiągnąć wykształcenie techniczne, a 4% średnie ogólnokształcące. 14% uczniów nie wiedziało, jakie wykształcenie chciałoby osiągnąć w przyszłości. Odpowiedzi uczniów ilustruje wykres 5.

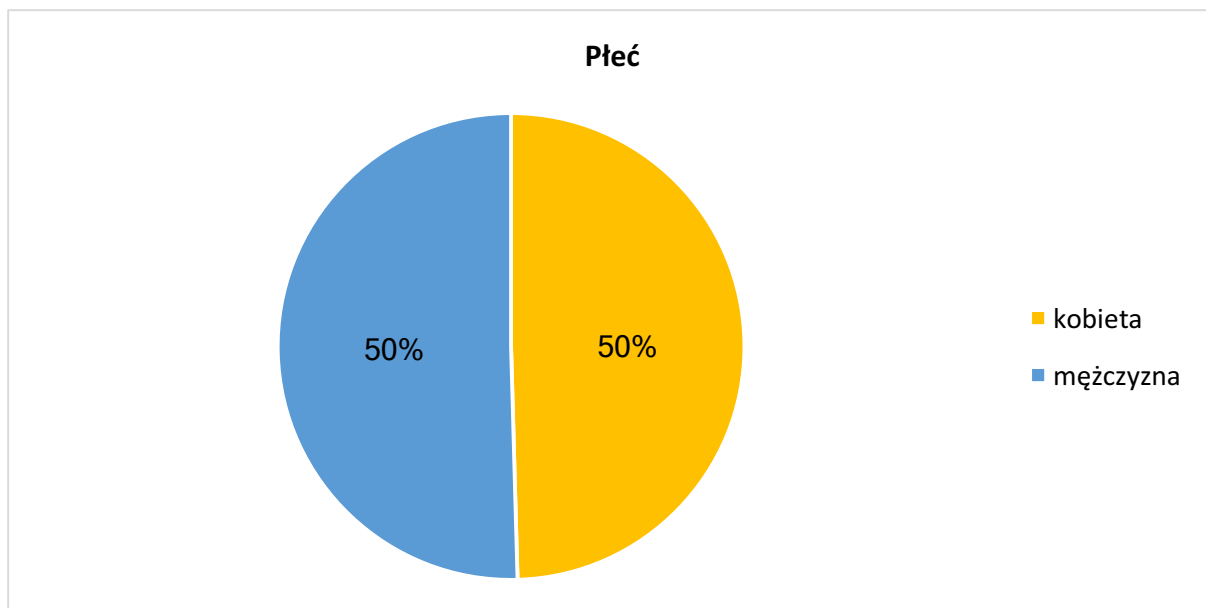
Na wykresie 6. pokazano, jakie wykształcenie planują osiągnąć uczniowie poszczególnych typów szkół. Wśród uczniów liceów ogólnokształcących dominującą grupę stanowią uczniowie, którzy planują osiągnąć w przyszłości wyższe wykształcenie (84%) a tylko 4% uczniów średnie ogólnokształcące. Ponad połowa badanych uczniów techników, również planuje osiągnąć wyższe wykształcenie (59%), na średnie techniczne wskazuje 22%. Uczniowie branżowych szkół I stopnia także planują dalszą edukację i osiągnięcie wykształcenia średniego lub wyższego (łącznie 54%) i tylko 17% uczniów wskazuje na wykształcenie branżowe I stopnia, 28% uczniów nie wiedziało, jakie osiągnie wykształcenie.



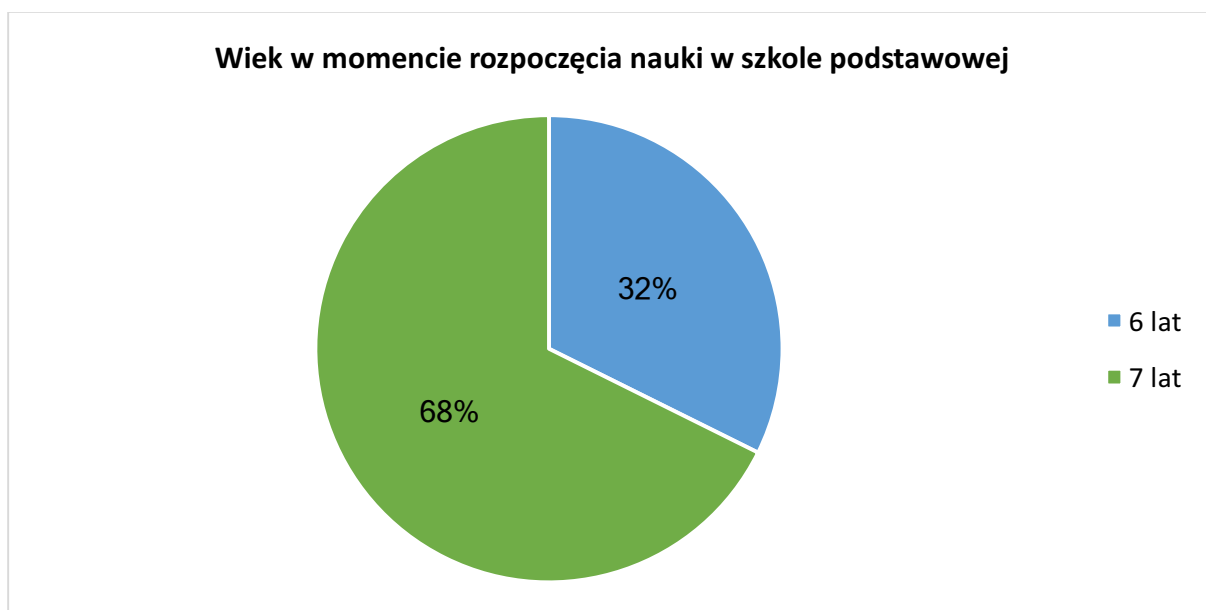
Wykres 1. Badani ze względu na typ szkoły, do których uczęszczają
 Wielkość próby dla tego pytania: N = 9496



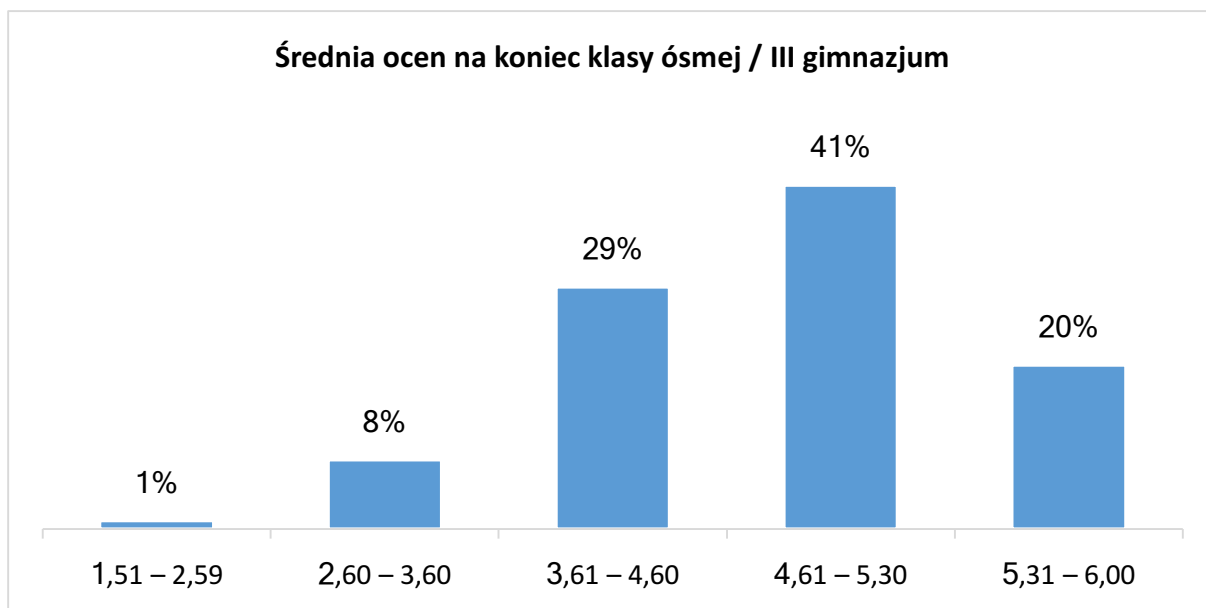
Wykres 2. Badani ze względu na rodzaj absolwenta
 Wielkość próby dla tego pytania: N = 9717



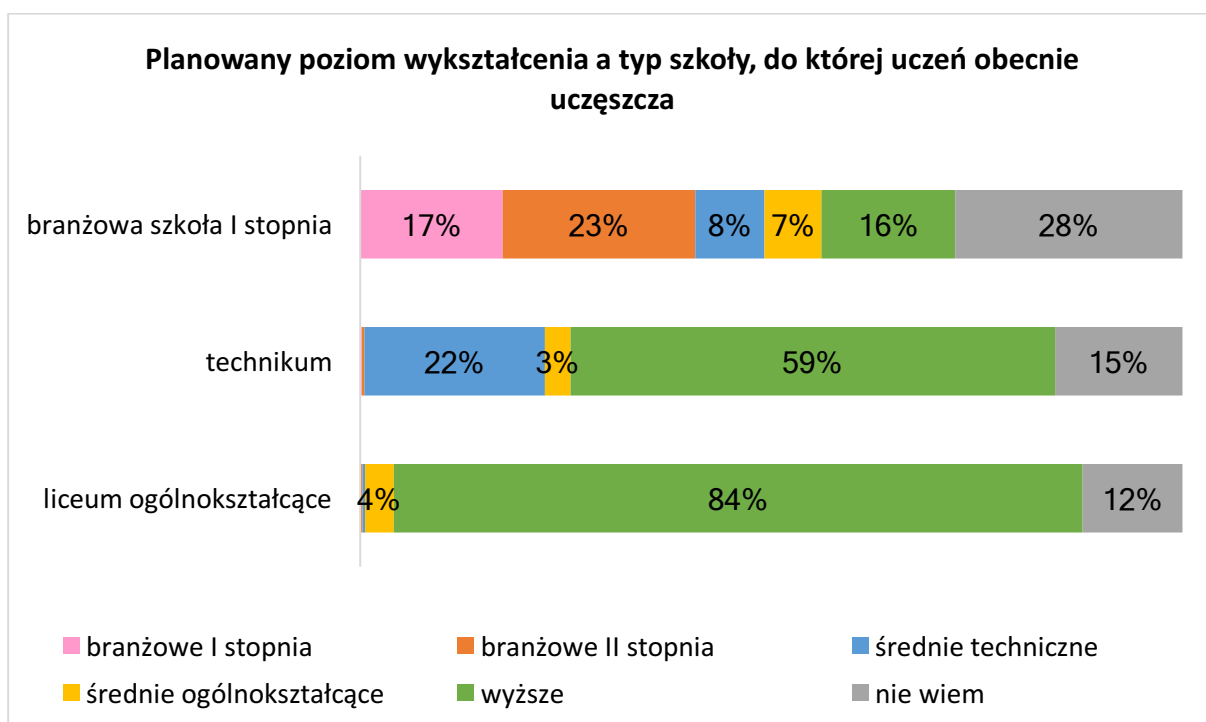
Wykres 3. Badani ze względu na płeć
Wielkość próby dla tego pytania: N = 9717



Wykres 4. Badani ze względu na wiek rozpoczęcia nauki w szkole podstawowej
Wielkość próby dla tego pytania: N = 9064



Wykres 5. Badani ze względu na średnią ocen
Wielkość próby dla tego pytania: N = 9507



Wykres 6. Planowany poziom wykształcenia a typ szkoły, do której badany obecnie uczęszcza

III. Wyniki badania

Pytanie 1. Czym kierowałeś się przy wyborze szkoły ponadpodstawowej / ponadgimnazjalnej?



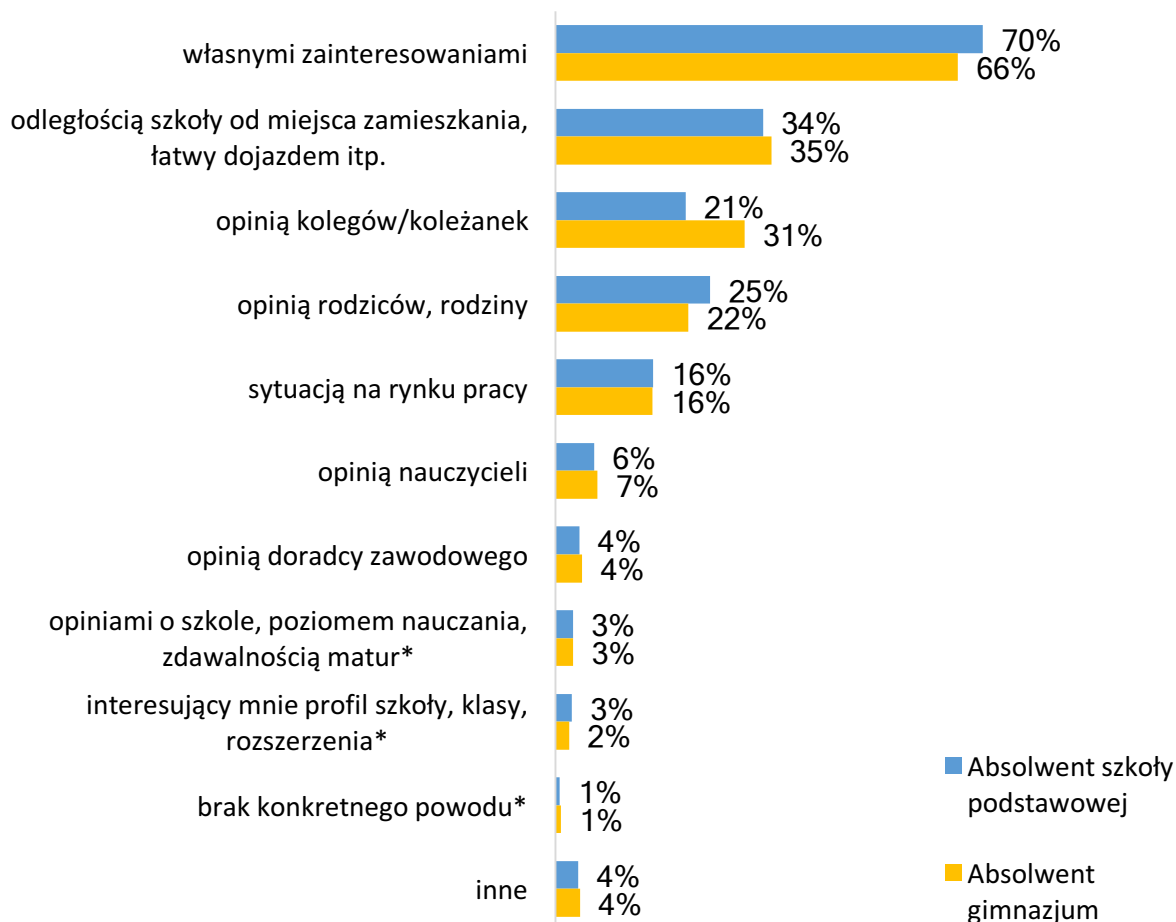
* - odpowiedzi spontaniczne, spoza kafeterii uwzględnionej w pytaniu

Wykres 7. Pytanie 1 – wyniki ogółem

Wielkość próby dla tego pytania: N = 9608

Odpowiedzi uczniów ogółem ilustruje wykres 7. Zdecydowana ilość badanych uczniów (68%), przy wyborze szkoły ponadpodstawowej/ponadgimnazjalnej kierowała się swoimi zainteresowaniami. Duża grupa uczniów (35%) kierowała się odległością szkoły od miejsca zamieszkania, opinią kolegów, koleżanek (26%), opinią rodziców 24%. Niestety tylko 16% uczniów w swoich wyborach bierze pod uwagę sytuację na rynku pracy. Zwraca uwagę także niski wynik udziału nauczycieli (7%) i doradców zawodowych (4%) w procesie wyboru szkoły przez uczniów.

1. Czym kierowałeś się przy wyborze szkoły ponadpodstawowej/ponadgimnazjalnej? - wyniki rodzaj absolwenta



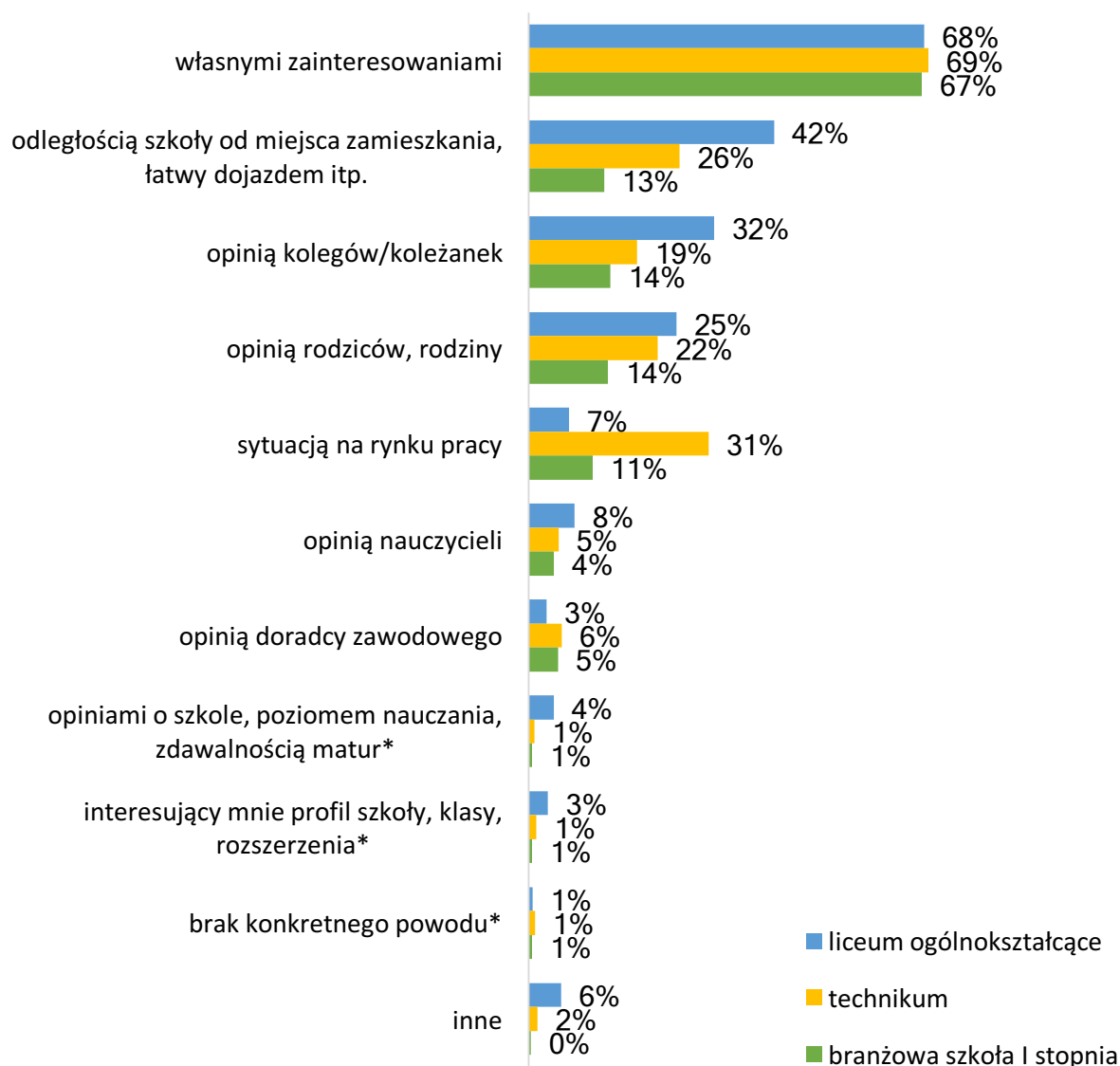
* - odpowiedzi spontaniczne, spoza kafeterii uwzględnionej w pytaniu

Wykres 8. Pytanie 1 – wyniki według rodzaju absolwenta

Wielkość próby dla tego pytania: N = 4972 (absolwenci szkoły podstawowej), N = 4639 (absolwenci gimnazjum)

Wykres 8. przedstawia wyniki ze względu na rodzaj absolwenta. Obserwujemy pewne różnice między absolwentami. Nieco więcej absolwentów szkoły podstawowej kierowało się własnymi zainteresowaniami przy wyborze szkoły ponadpodstawowej (70%), absolwenci gimnazjum – 66%. Z kolei więcej absolwentów gimnazjum kierowało się opinią kolegów i koleżanek (31%), absolwenci szkoły podstawowej - 21%.

1. Czym kierowałaś się przy wyborze szkoły ponadpodstawowej/ponadgimnazjalnej? - wyniki rodzaj szkoły



* - odpowiedzi spontaniczne, spoza kafeterii uwzględnionej w pytaniu

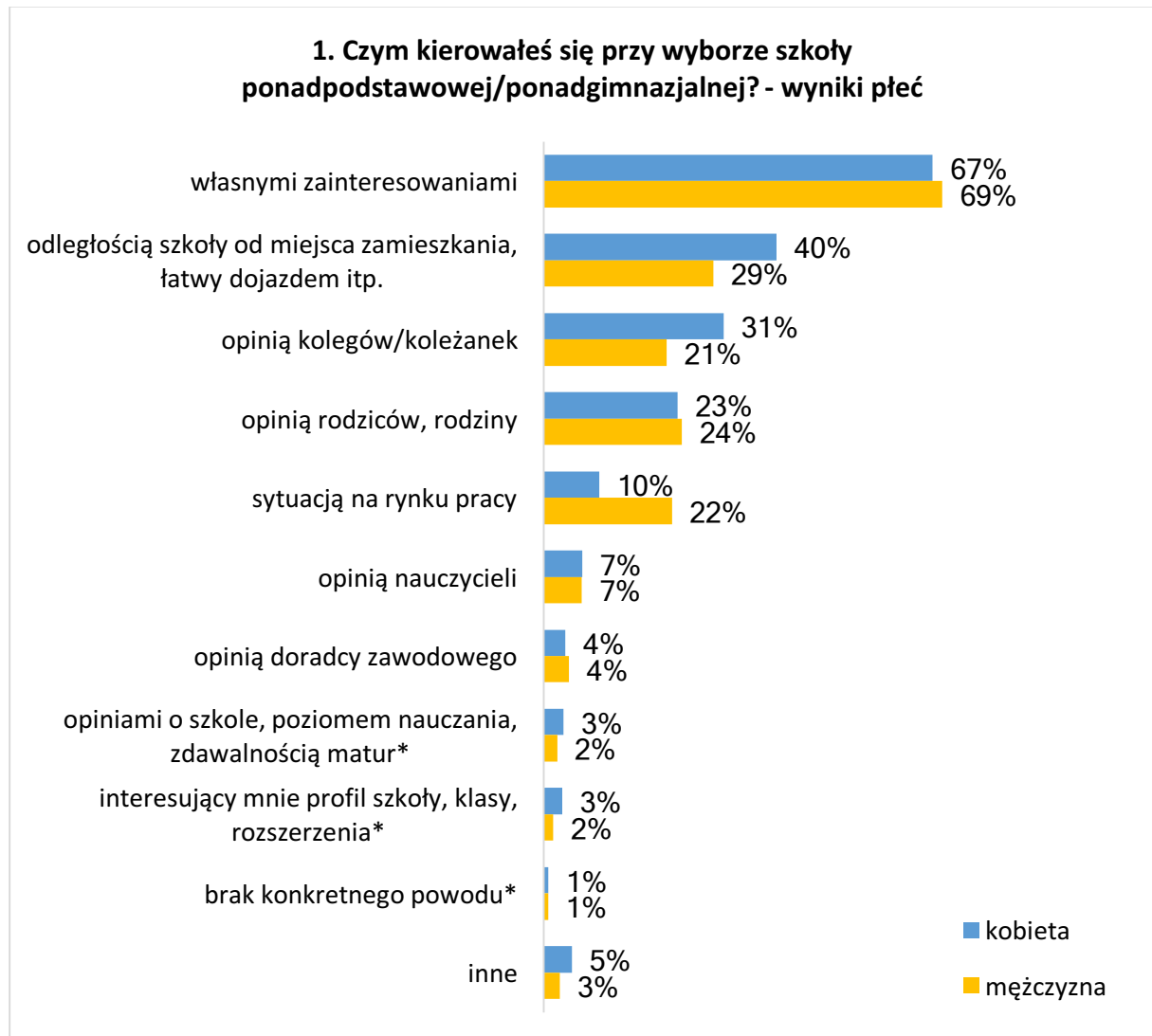
Wykres 9. Pytanie 1 – wyniki według rodzaju szkoły

Wielkość próby dla tego pytania: N = 5459 (uczniowie liceum ogólnokształcącego), N = 3479 (uczniowie techników), N = 455 (uczniowie branżowej szkoły I stopnia)

Wykres 9. przedstawia rozkład odpowiedzi na pytanie 1. w zależności od typu szkoły, do której aktualnie uczęszczają uczniowie. Przedstawione dane pokazują, że nie ma różnicy między uczniami liceów ogólnokształcących, techników i branżowych szkół I stopnia, jeżeli chodzi o wskazanie własnych zainteresowań, jako najważniejszego czynnika wyboru szkoły.

Analiza kolejnych czynników pokazuje znaczące różnice w zależności od typu szkoły, do której uczęszcza uczeń. W przypadku uczniów liceów ogólnokształcących, kolejnym ważnym czynnikiem wyboru szkoły była odległość szkoły od miejsca zamieszkania (42%), opinia kolegów, koleżanek (32%) i opinia rodziców/rodziny (25%). W przypadku uczniów techników, kolejnym ważnym czynnikiem wyboru szkoły była sytuacja na rynku pracy (31%), odległość szkoły od miejsca zamieszkania (26%) i opinia rodziców/rodziny (22%). W przypadku uczniów branżowych szkół I stopnia najważniejszym

czynnikiem wyboru szkoły były zdecydowanie własne zainteresowania (67%), pozostałe czynniki miały charakter drugorzędny, i tak opinia rodziców, rodziny była ważna dla 14% uczniów, opinia kolegów/koleżanek również dla 14% uczniów, a odległość szkoły od miejsca zamieszkania dla 13% uczniów.



* - odpowiedzi spontaniczne, spoza kafeterii uwzględnionej w pytaniu

Wykres 10. Pytanie 1 – wyniki według płci

Wielkość próby dla tego pytania: N = 4644 (dziewczęta), N = 4724 (chłopcy)

Wykres 10. ilustruje, jak na pytanie 1. odpowiadały dziewczęta, a jak chłopcy. Dziewczęta (67%), podobnie jak chłopcy (69%), przy wyborze szkoły ponadpodstawowej/ponadgimnazjalnej kierowały się głównie własnymi zainteresowaniami, następnie odległością szkoły od miejsca zamieszkania (40%), opinią kolegów/koleżanek (31%), opinią rodziców, rodziny (23%). Sytuacja na rynku pracy, ważna była tylko dla 7% dziewcząt. Dla chłopców, poza własnymi zainteresowaniami, ważne były takie czynniki jak: odległość szkoły od miejsca zamieszkania (29%), opinia rodziców, rodziny (24%), sytuacja na rynku pracy (22%), opinia kolegów/koleżanek (21%).

Pytanie 2. Czy jest jakaś istotna przyczyna, dla której wybrałeś/łaś szkołę, w której się obecnie uczysz?



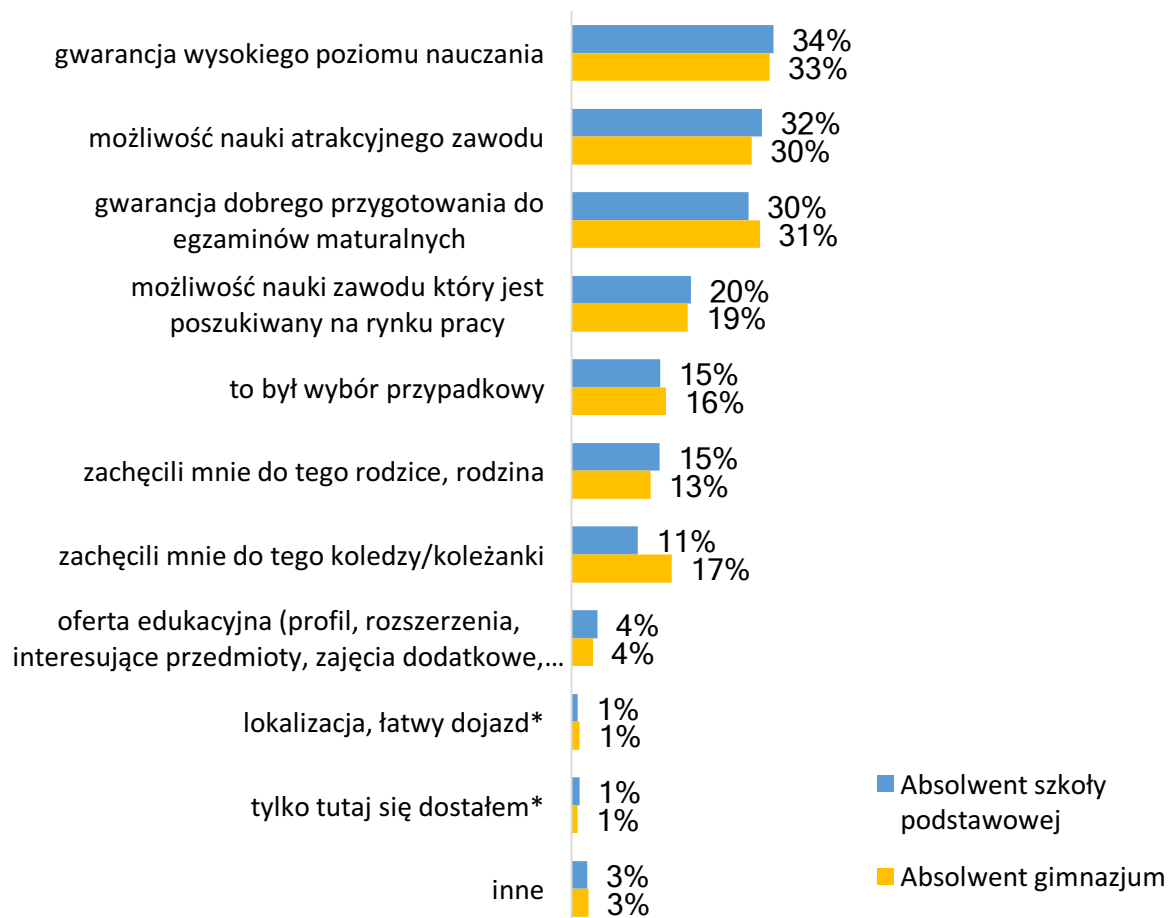
* - odpowiedzi spontaniczne, spoza kafeterii uwzględnionej w pytaniu

Wykres 11. Pytanie 2 – wyniki ogółem

Wielkość próby dla tego pytania: N = 9599

Odpowiedzi uczniów ogółem zostały pokazane na wykresie 11. i jak wynika z zaprezentowanych danych, uczniowie przy wyborze konkretnej szkoły brali pod uwagę: gwarancję wysokiego poziomu nauczania (33%), możliwość nauki atrakcyjnego zawodu (31%), gwarancję dobrego przygotowania do egzaminów maturalnych (30%) i możliwość nauki zawodu, który jest poszukiwany na rynku pracy (20%). Niepokoić powinno to, że 15% uczniów, dokonując wyboru szkoły ponadpodstawowej / ponadgimnazjalnej, zdało się na przypadek.

2. Czy jest jakaś istotna przyczyna, dla której wybrałeś/łaś szkołę, w której się obecnie uczysz? - wyniki rodzaj absolwenta



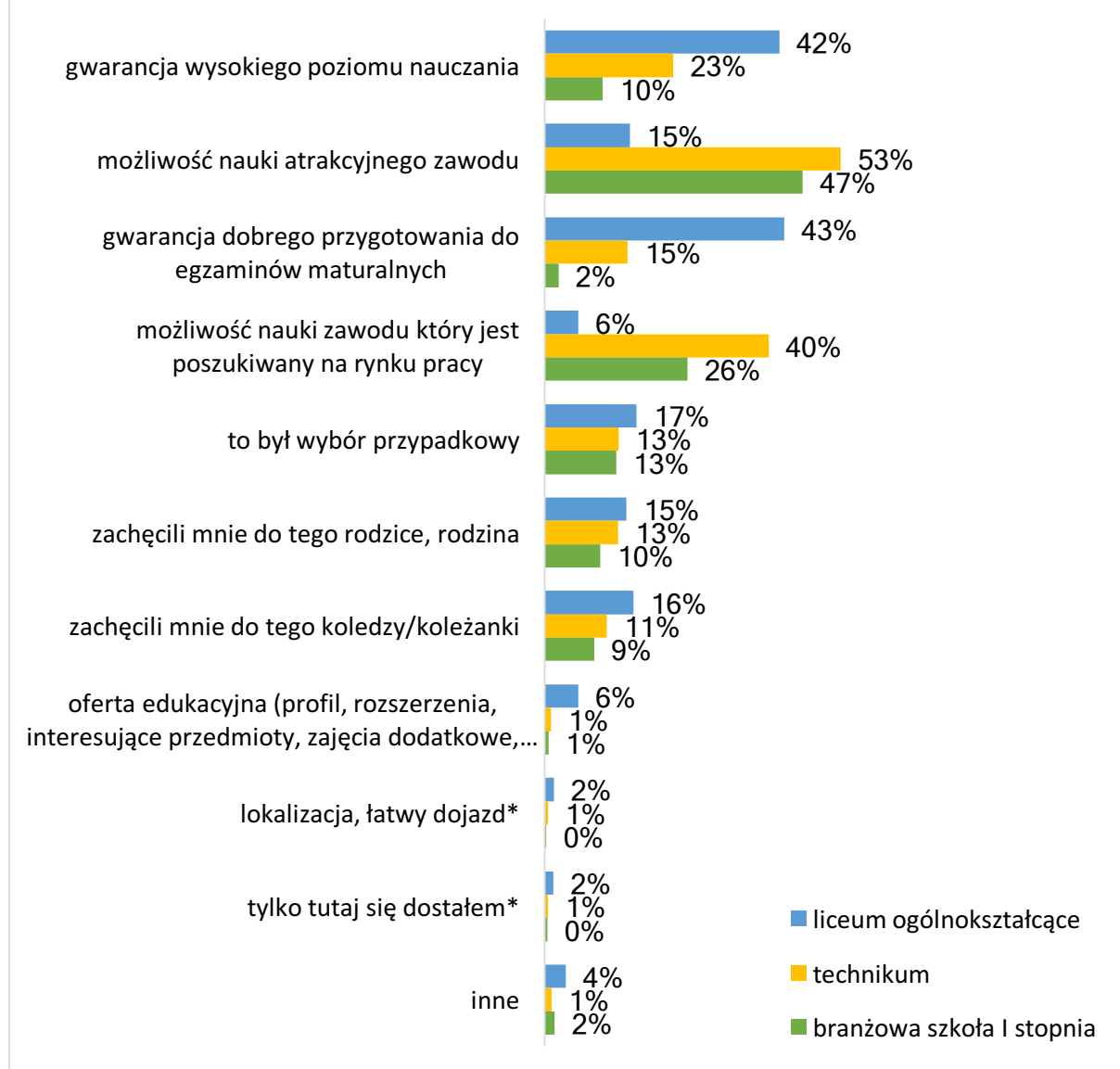
* - odpowiedzi spontaniczne, spoza kafeterii uwzględnionej w pytaniu

Wykres 12. Pytanie 2 – wyniki według rodzaju absolwenta

Wielkość próby dla tego pytania: N = 4972 (absolwenci szkoły podstawowej), N = 4627 (absolwenci gimnazjum)

Wykres 12. przedstawia jak na pytanie 2. odpowiadali absolwenci szkoły podstawowej i absolwenci gimnazjum. Jak widać, główne determinanty wyboru konkretnej szkoły są podobne dla absolwentów szkoły podstawowej i gimnazjum. Jedyna znacząca różnica uwidacznia się, przy wskazaniu zachęty koleżanek i kolegów, jako ważnej przyczyny wyboru konkretnej szkoły. Dla absolwentów gimnazjum to 17%, dla absolwentów szkoły podstawowej 11%.

2. Czy jest jakaś istotna przyczyna, dla której wybrałeś/łaś szkołę, w której się obecnie uczysz? - wyniki rodzaj szkoły



* - odpowiedzi spontaniczne, spoza kafeterii uwzględnionej w pytaniu

Wykres 13. Pytanie 2 – wyniki według rodzaju szkoły

Wielkość próby dla tego pytania: N = 5444 (uczniowie liceów ogólnokształcących), N = 3490 (uczniowie techników), N = 451 (uczniowie branżowej szkoły I stopnia)

Ciekawy rozkład odpowiedzi obserwujemy na wykresie 13. który pokazuje, jak na pytanie nr 2. odpowiadali uczniowie liceum ogólnokształcącego, technikum i branżowej szkoły I stopnia.

Uczniowie liceum ogólnokształcącego, wybierali szkołę ponadpodstawową / ponadgimnazjalną z powodu: gwarancji dobrego przygotowania do egzaminów maturalnych (43%), gwarancji wysokiego poziomu nauczania (42%). Zachęta koleżanek/kolegów to 17%, zachęta rodziców, rodziny 15%. Niestety, dla 17% uczniów liceum ogólnokształcącego, był to wybór przypadkowy.

Dla uczniów techników, głównymi przyczynami wyboru szkoły były: możliwość nauki atrakcyjnego zawodu (53%), możliwość nauki zawodu, który jest poszukiwany na rynku pracy (40%) i w mniejszym stopniu gwarancja wysokiego poziomu nauczania (23%). Zachęta rodziców, rodziny była ważna dla 13%

uczniów, zachęta koleżanek/kolegów dla 11%. Na przypadkowy wybór szkoły wskazuje 13% uczniów techników.

Uczniowie branżowej szkoły I stopnia, zdecydowanie, wskazują jako przyczynę wyboru szkoły, możliwość nauki atrakcyjnego zawodu (47%), następnie, możliwość nauki zawodu, który jest poszukiwany na rynku pracy (26%). Zachęta rodziców, rodziny, koleżanek, kolegów to tylko, odpowiednio 10% i 9%. Podobnie jak w przypadku uczniów techników, dla 13% uczniów to był wybór przypadkowy.



* - odpowiedzi spontaniczne, spoza kafeterii uwzględnionej w pytaniu

Wykres 14. Pytanie 2 – wyniki według płci

Wielkość próby dla tego pytania: N = 4639 (dziewczęta), N = 4718 (chłopcy)

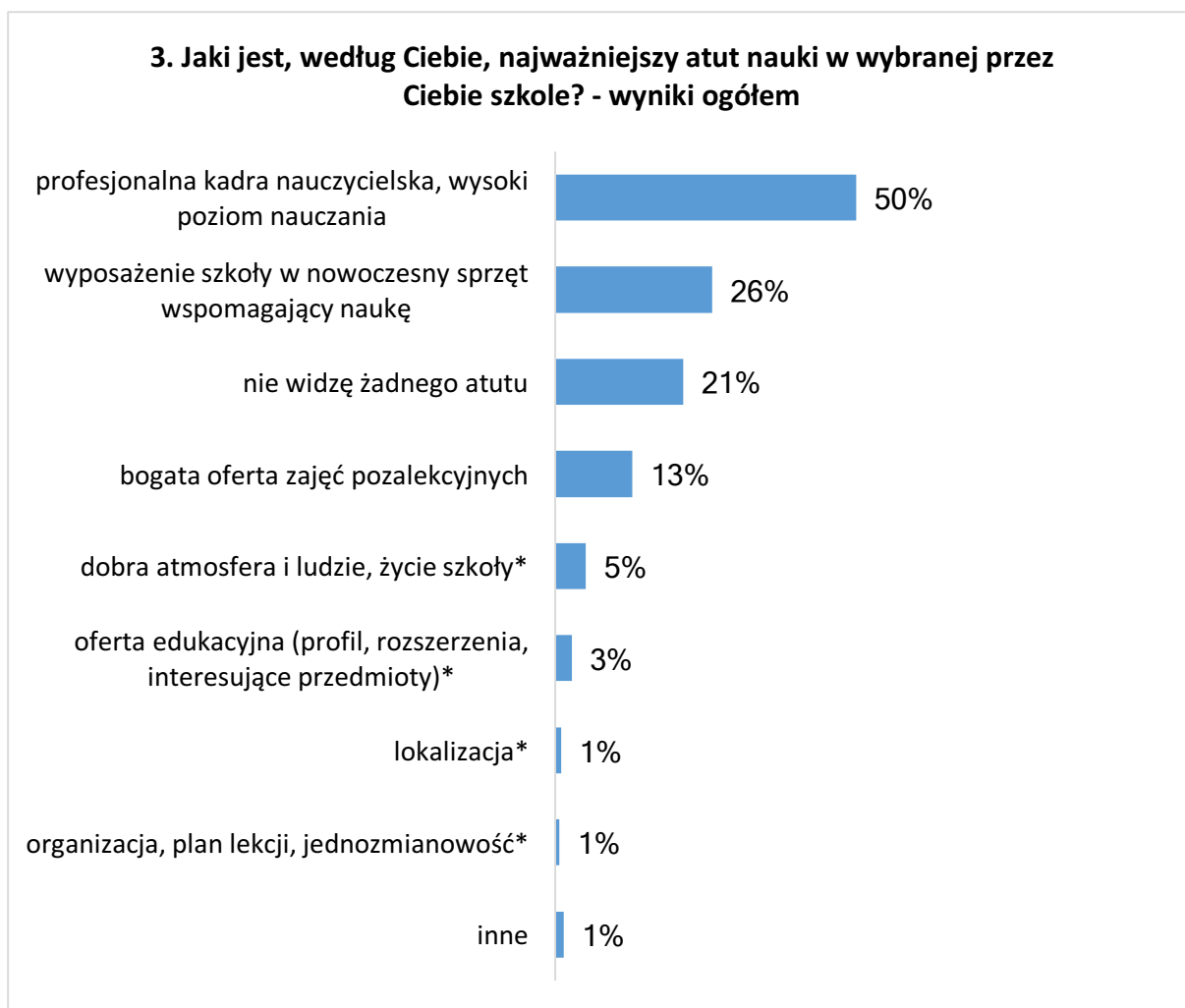
Na wykresie 14 pokazano, jak rozkładają się odpowiedzi na pytanie 2. ze względu na płeć.

Dla dziewcząt ważna była gwarancja dobrego przygotowania do egzaminów maturalnych (37%) i gwarancja wysokiego poziomu nauczania (36%), w mniejszym stopniu, możliwość nauki atrakcyjnego zawodu (23%). Dla 18% dziewcząt, to był wybór przypadkowy.

Chłopcy, przy wyborze szkoły ponadpodstawowej/ponadgimnazjalnej brali pod uwagę: możliwość nauki atrakcyjnego zawodu (39%), gwarancję wysokiego poziomu nauczania (32%), możliwość nauki

zawodu, który jest poszukiwany na rynku pracy (25%) i gwarancję dobrego przygotowania do egzaminów maturalnych. Dla 13% chłopców, był to wybór przypadkowy.

Pytanie 3. Jaki jest, według Ciebie, najważniejszy atut nauki w wybranej przez Ciebie szkole?



* - odpowiedzi spontaniczne, spoza kafeterii uwzględnionej w pytaniu

Wykres 15. Pytanie 3 – wyniki ogółem

Wielkość próby dla tego pytania: N = 9433

Wykres 15. ilustruje odpowiedzi uczniów ogółem, na pytanie 3. Dla 50% uczniów, najważniejszym atutem nauki w wybranej szkole jest profesjonalna kadra nauczycielska, wysoki poziom nauczania. Wyposażenie szkoły w nowoczesny sprzęt wspomagający naukę, wskazuje 26% uczniów, a bogatą ofertę zajęć pozalekcyjnych tylko 13% uczniów. Zwraca uwagę, że 21% uczniów, nie widzi żadnego atutu w wybranej przez siebie szkole.

3. Jaki jest, według Ciebie, najważniejszy atut nauki w wybranej przez Ciebie szkole? - wyniki rodzaj absolwenta



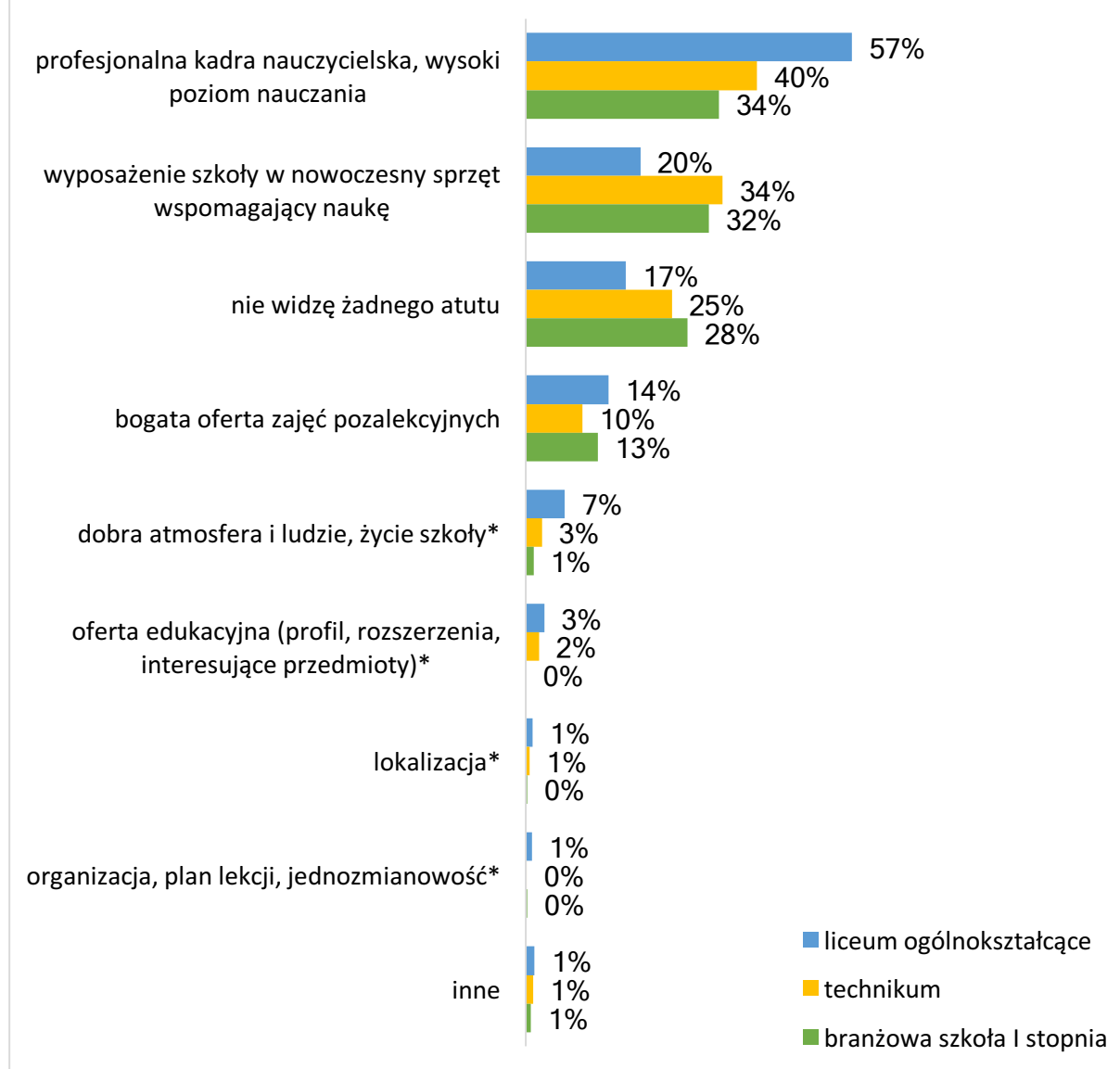
* - odpowiedzi spontaniczne, spoza kafeterii uwzględnionej w pytaniu

Wykres 16. Pytanie 3 – wyniki według rodzaju absolwenta

Wielkość próby dla tego pytania: N = 4860 (absolwenci szkoły podstawowej), N = 4573 (absolwenci gimnazjum)

Wykres 16. przedstawia, jak na pytanie 3. odpowiedzieli absolwenci szkoły podstawowej i absolwenci gimnazjum. Z przytoczonych danych wynika, że absolwenci szkoły podstawowej w większym stopniu wskazują na profesjonalną kadre nauczycielską (53%), niż absolwenci gimnazjum (46%) i wyposażenie szkoły w nowoczesny sprzęt wspomagający naukę (28%, a absolwenci gimnazjum 24%). Na bogatą ofertę zajęć pozalekcyjnych wskazują podobnie, odpowiednio 12% i 13%. Zdecydowanie więcej absolwentów gimnazjum, nie widzi w swojej szkole żadnego atutu (25%), w przypadku absolwentów szkoły podstawowej to jest 18% badanych uczniów.

3. Jaki jest, według Ciebie, najważniejszy atut nauki w wybranej przez Ciebie szkole? - wyniki rodzaj szkoły



* - odpowiedzi spontaniczne, spoza kafeterii uwzględnionej w pytaniu

Wykres nr 17. Pytanie 3 – wyniki według rodzaju szkoły

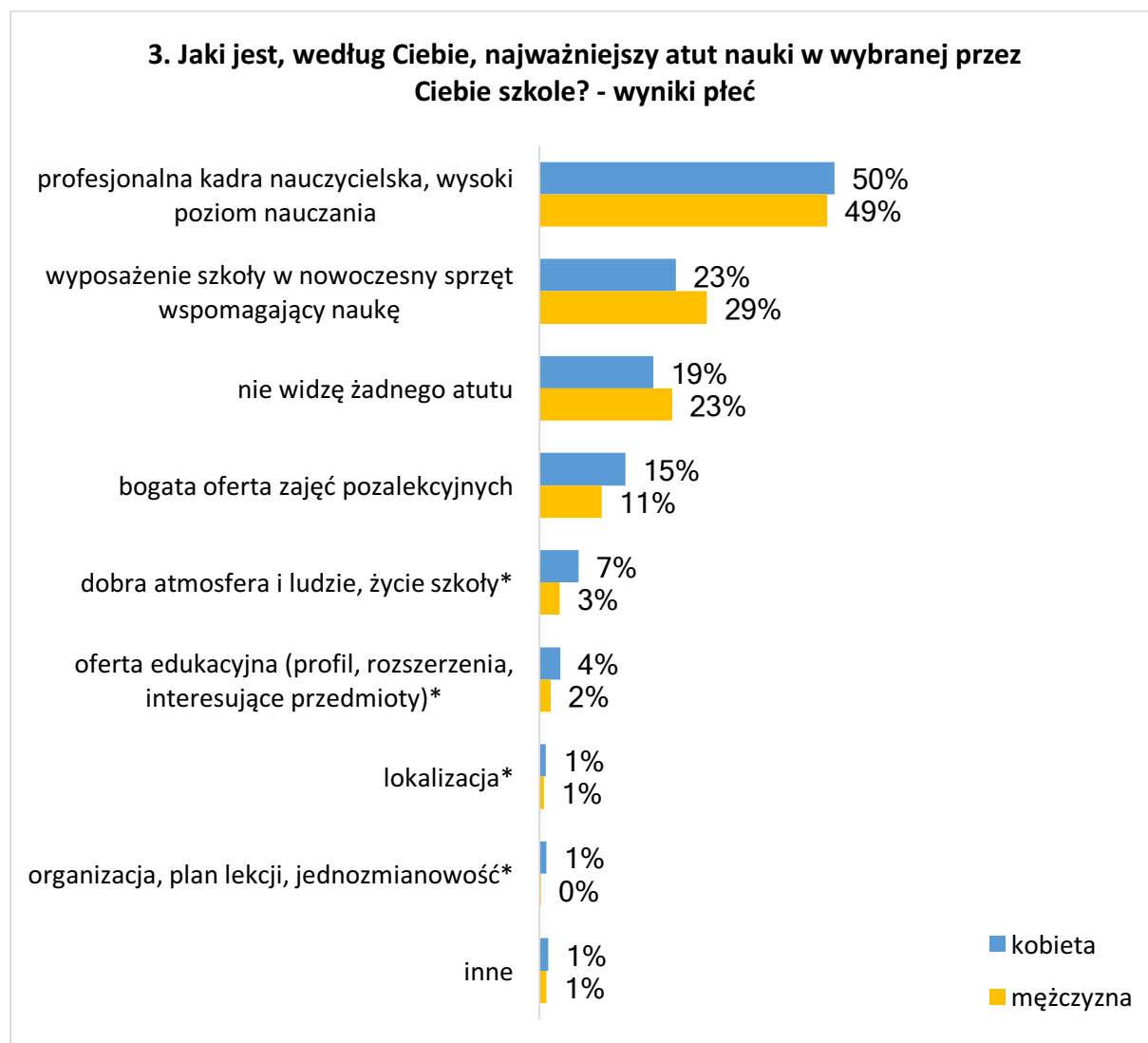
Wielkość próby dla tego pytania: N = 5357 (uczniowie liceów ogólnokształcących, N = 3411 (uczniowie techników), N = 454 (uczniowie branżowych szkół I stopnia)

Wykres 17. przedstawia, jak na pytanie 3. odpowiedzieli uczniowie liceów ogólnokształcących, techników i branżowych szkół I stopnia.

Uczniowie liceów ogólnokształcących jako atut swojej szkoły, wskazują profesjonalną kadre nauczycielską (57%), wyposażenie szkoły w nowoczesny sprzęt wspomagający naukę (20%) i bogatą ofertę zajęć pozalekcyjnych 14%. Nie dostrzega żadnego atutu 17% uczniów liceów ogólnokształcących.

Uczniowie techników i branżowych szkół I stopnia porównywalnie, wskazują, że atutem w ich szkołach jest profesjonalna kadra nauczycielska, odpowiednio 40% i 34%, wyposażenie szkoły w nowoczesny sprzęt wspomagający naukę, odpowiednio 34% i 32% uczniów. Na bogatą ofertę zajęć pozalekcyjnych

wskazuje 10% uczniów techników i 13% uczniów branżowych szkół I stopnia. Zwraca uwagę wysoki procent uczniów techników (25%) i branżowych szkół I stopnia (28%), którzy nie widzą żadnego atutu w szkole, w której się uczą.



* - odpowiedzi spontaniczne, spoza kafeterii uwzględnionej w pytaniu

Wykres 18. Pytanie 3 – wyniki według płci

Wielkość próby dla tego pytania: N = 4561 (dziewczęta), N = 4636 (chłopcy)

Wykres 18. ilustruje jak na pytanie 3. odpowiadały dziewczęta, a jak chłopcy. Jak widać na powyższym wykresie i dziewczęta (50%) i chłopcy (49%), wskazują, że profesjonalna kadra nauczycielska jest najważniejszym atutem szkoły, do której uczęszczają. Dziewczęta, w dalszej kolejności wskazują na wyposażenie szkoły w nowoczesny sprzęt wspomagający naukę (23%) oraz bogatą ofertę zajęć pozalekcyjnych (15%). 19 procent dziewcząt nie widzi żadnego atutu. Chłopcy, w większym stopniu niż dziewczęta, wskazują na wyposażenie szkoły w nowoczesny sprzęt wspomagający naukę (29%), w mniejszym stopniu, bogatą ofertę zajęć edukacyjnych (11%). Chłopcy też w większym stopniu niż dziewczęta, nie widzą żadnych atutów w swoich szkołach (23%).

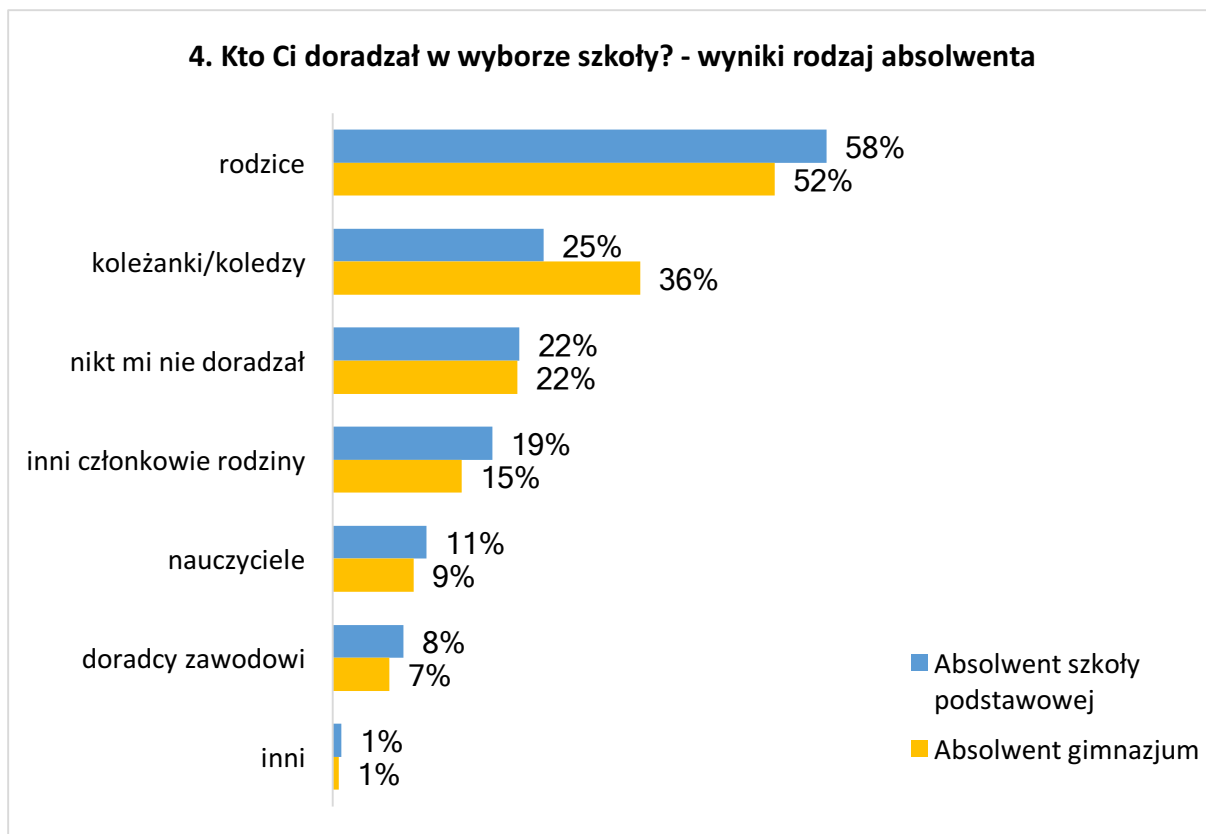
Pytanie 4. Kto Ci doradzał w wyborze szkoły?



Wykres 19. Pytanie 4 – wyniki ogółem

Wielkość próby dla tego pytania: $N = 9433$

Jak wynika z przedstawionych powyżej danych (wykres 19.), najsilniejszym źródłem wsparcia dla uczniów przy wyborze szkoły ponadpodstawowej/ponadgimnazjalnej byli rodzice (55%), następnie koleżanki/koledzy (30%), inni członkowie rodziny (17%). Zwraca uwagę niski wynik nauczycieli (10%) i doradców zawodowych (8%) w procesie doradczym. Na szczególną uwagę zasługuje również to, że dużej grupie badanych uczniów nikt nie doradzał (22%).



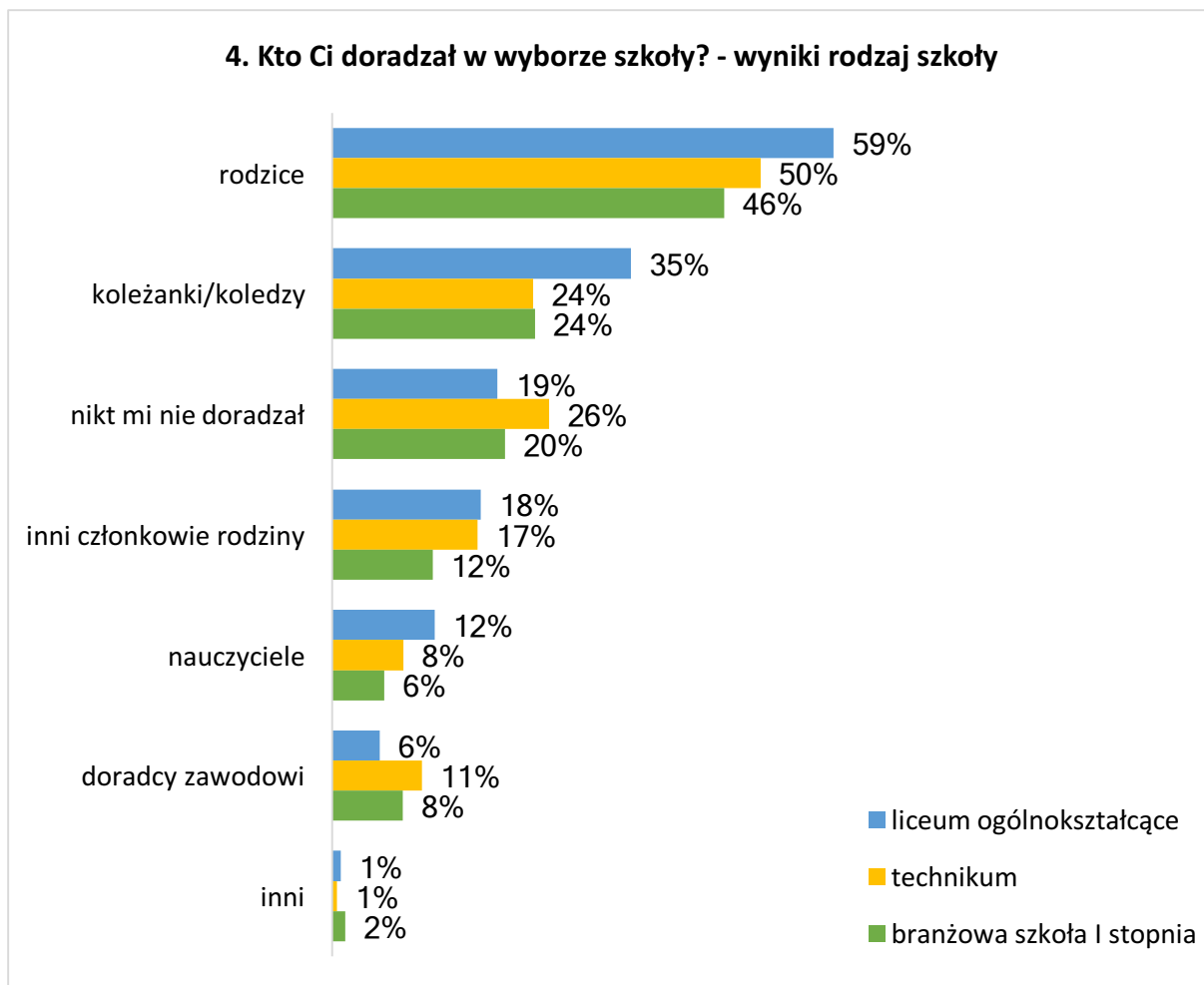
Wykres 20. Pytanie 4 – wyniki według rodzaju absolwenta

Wielkość próby dla tego pytania: $N = 5008$ (absolwenci szkoły podstawowej), $N = 4665$ (absolwenci gimnazjum)

Wykres 20. pokazuje jak na pytanie 4. odpowiedzieli absolwenci szkoły podstawowej i absolwenci gimnazjum. Dla absolwentów szkół podstawowych rodzice są większym źródłem doradztwa (58%), niż dla absolwentów gimnazjów (52%). W większym zakresie korzystali także z doradztwa innych członków rodziny (19%, absolwenci gimnazjum 15%). Absolwenci gimnazjum w większym stopniu niż absolwenci szkoły podstawowej korzystali z porady koleżanek i kolegów, odpowiednio 36% i 25%.

W obu grupach, podobny odsetek absolwentów deklaruje, że nikt im nie doradzał (po 25%).

Na podobnym, niskim poziomie, obie grupy uczniów wskazują jako źródło doradztwa nauczycieli i doradców zawodowych.



Wykres 21. Pytanie 4 – wyniki według rodzaju szkoły

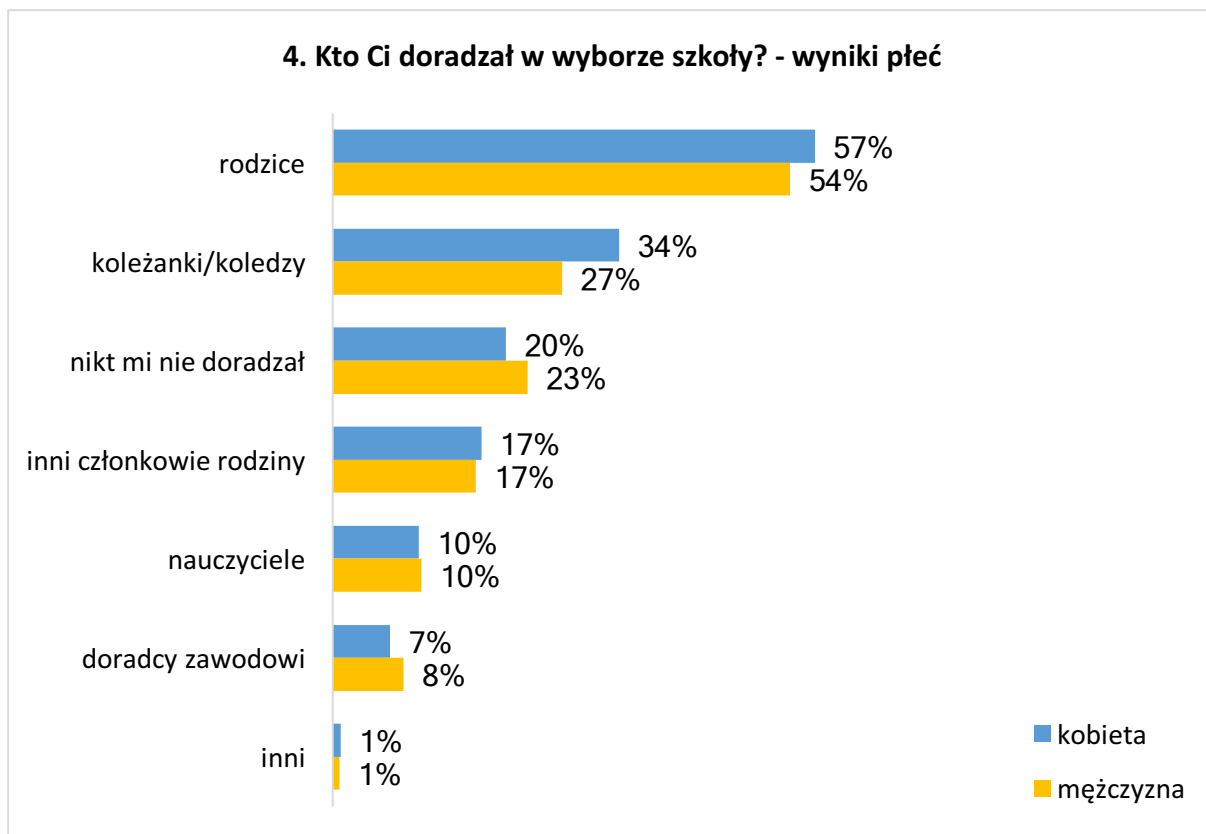
Wielkość próby dla tego pytania: N = 5494 (uczniowie liceów ogólnokształcących), N = 3508 (uczniowie techników), N = 457 (uczniowie branżowych szkół I stopnia)

Wykres 21. ilustruje, jak na pytanie nr 4 odpowiedzieli uczniowie liceów ogólnokształcących, techników i branżowych szkół I stopnia.

Dla uczniów wszystkich rodzajów szkół rodzice stanowili największe źródło doradztwa w zakresie wyboru szkoły. Wskazała tak odpowiednio 59% uczniów liceów ogólnokształcących, 50% uczniów technikum i 46% uczniów branżowych szkół I stopnia. Dalej wskazują oni kolegów i koleżanki oraz innych członków rodziny.

Z porad nauczycieli częściej korzystali uczniowie liceów ogólnokształcących (12%), niż technikum (8%) czy branżowych szkół I stopnia (6%). Doradcy zawodowi byli źródłem wsparcia najczęściej dla uczniów technikum (11%), rzadziej dla uczniów liceów ogólnokształcących (6%) i branżowych szkół I stopnia (8%).

Co piąty uczeń liceum ogólnokształcącego (19%) i branżowej szkoły I stopnia (20%) oraz co czwarty uczeń technikum (26%) nie radził się nikogo podejmując decyzję o wyborze szkoły.

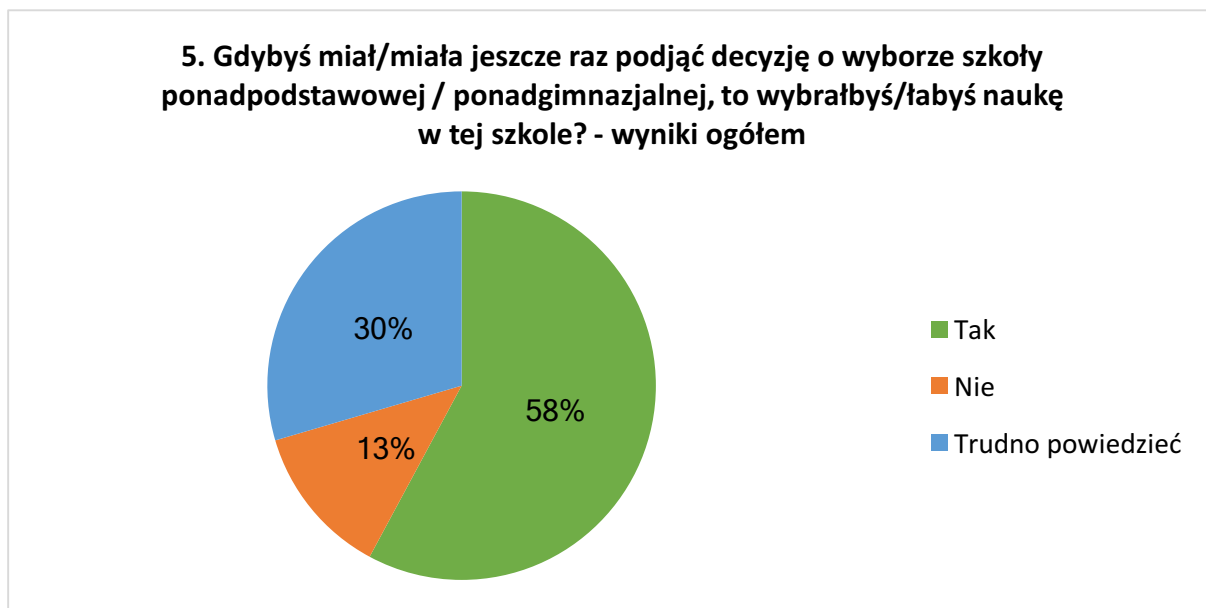


Wykres 22. Pytanie 4 – wyniki według płci

Wielkość próby dla tego pytania: N = 4672 (dziewczęta), N = 4758 (chłopcy)

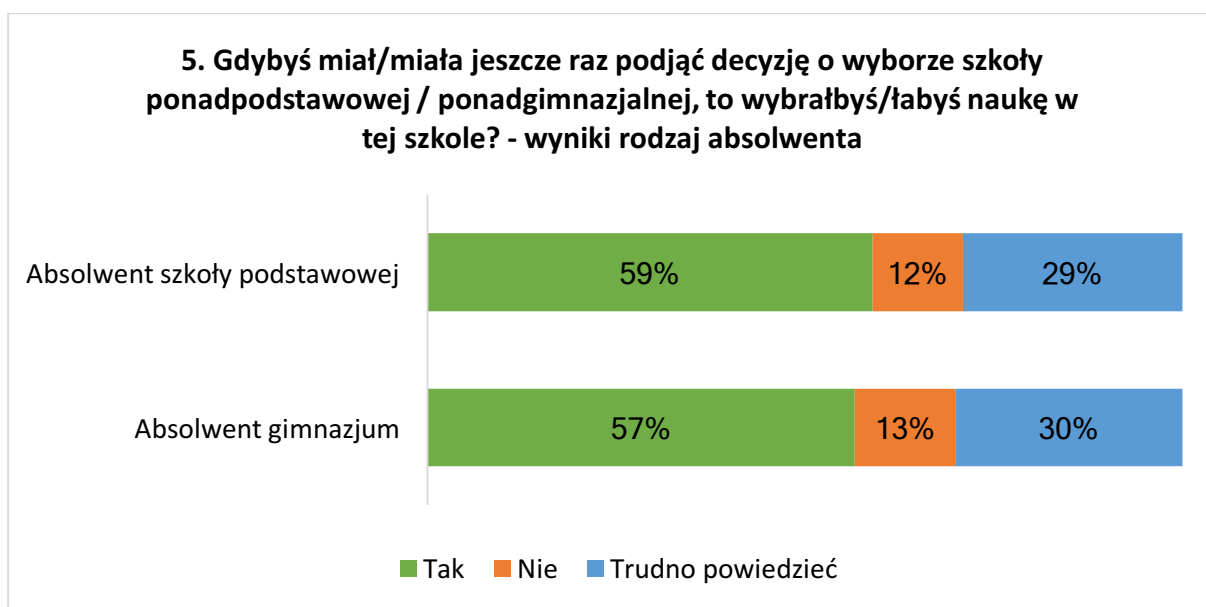
Na wykresie 22. możemy zobaczyć, jak na pytanie 4. odpowiadały dziewczęta, a jak chłopcy. Zarówno dla dziewcząt (57%), jak i dla chłopców (54%) największym źródłem doradztwa byli rodzice. Dziewczęta, częściej wskazywały na koleżanki/kolegów (34%) jako źródło doradztwa, niż chłopcy (23%). Z kolei więcej chłopców wskazuje, że nikt im nie doradzał (23%), dziewczęta (20%).

Pytanie 5. Gdybyś miał/miała jeszcze raz podjąć decyzję o wyborze szkoły ponadpodstawowej/ponadgimnazjalnej, to wybrałbyś/wybrałabyś naukę w tej szkole?



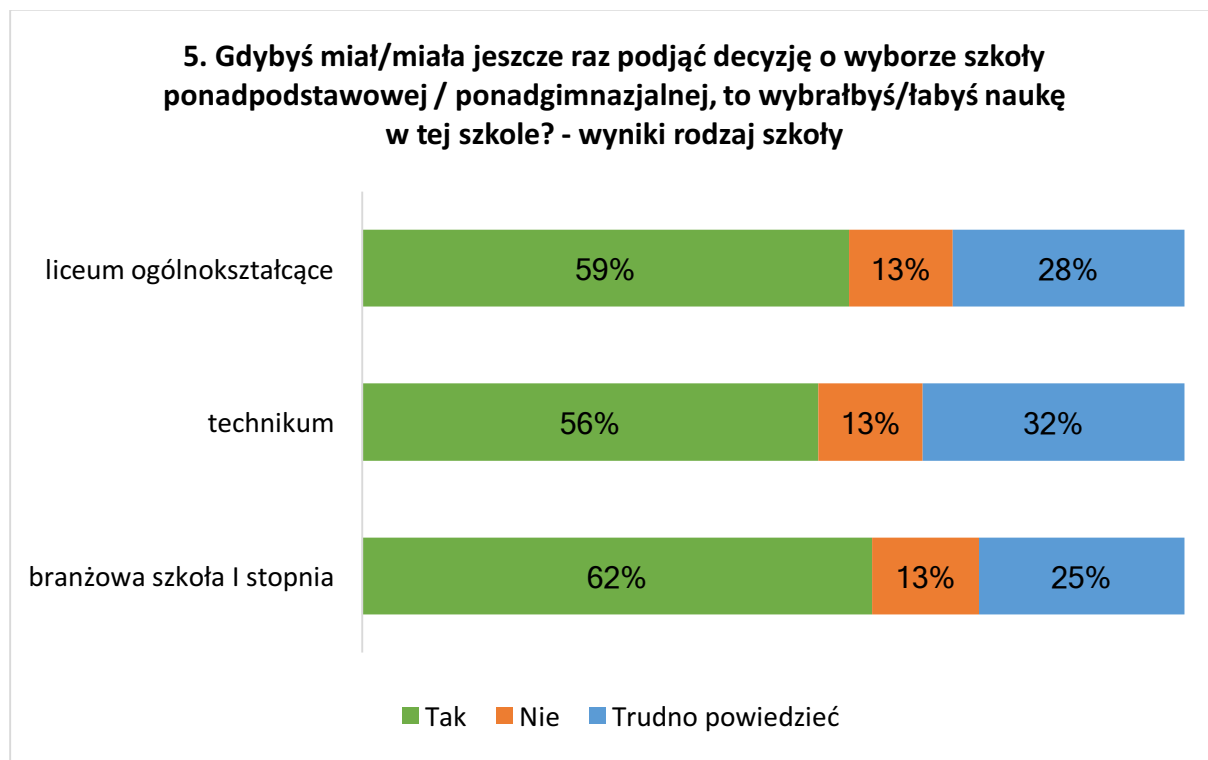
Wykres 23. Pytanie 5 – wyniki ogółem
Wielkość próby dla tego pytania: N = 9602

Uzyskane odpowiedzi ogółem ilustruje wykres 23. Większość badanych uczniów (58%) ponownie wybrałoby szkołę, do której obecnie uczęszcza. Duży odsetek uczniów (30%) nie wypowiedziało się jednoznacznie, a 13% stwierdziło, że nie wybrałoby ponownie tej szkoły. W naszej ocenie są to wyniki, które zasługują na pogłębioną analizę, dlatego aż 43% uczniów nie jest przekonanych, co do słuszności swojego wyboru szkoły ponadpodstawowej/ponadgimnazjalnej.



Wykres 24. Pytanie 5 – wyniki według rodzaju absolwenta
Wielkość próby dla tego pytania: N = 4968 (absolwenci szkoły podstawowej), N = 4634 (absolwenci gimnazjum)

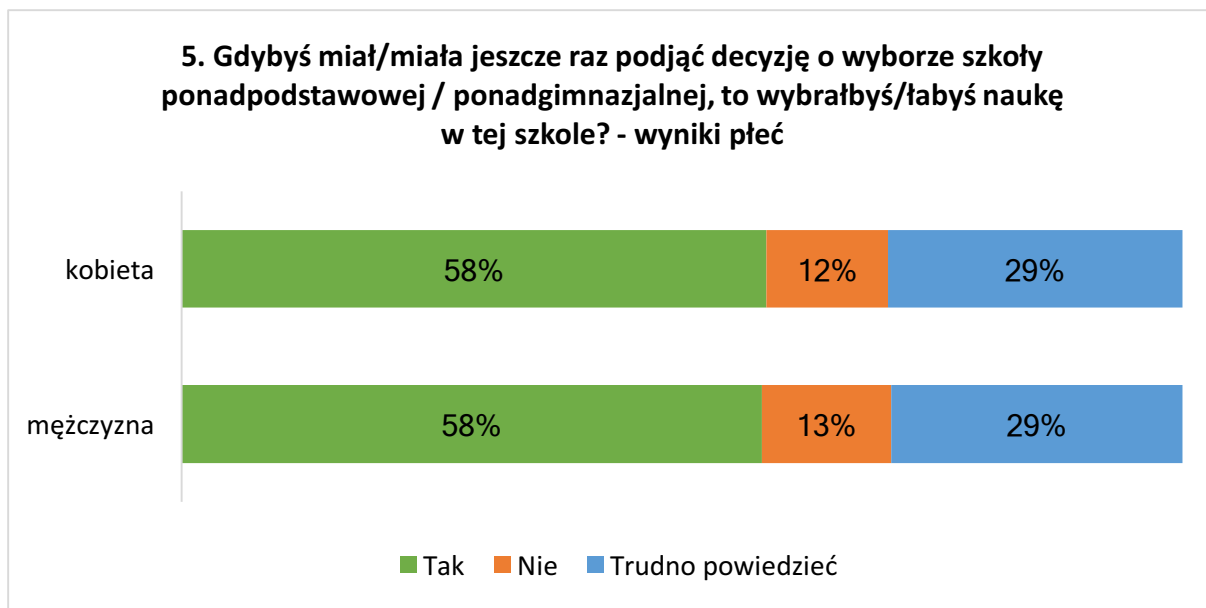
Jak ilustruje wykres 24, na pytanie 5. absolwenci szkoły podstawowej i gimnazjum odpowiadają podobnie. Ponad połowa ankieterowanych uczniów ponownie wybrałaby naukę w szkole, do której obecnie uczęszcza. Jednak ponad 40% uczniów, absolwentów szkoły podstawowej/gimnazjum, nie jest o tym przekonana.



Wykres 25. Pytanie 5 – wyniki według rodzaju szkoły

Wielkość próby dla tego pytania: $N = 5479$ (uczniowie liceów ogólnokształcących), $N = 3495$ (uczniowie techników), $N = 456$ (uczniowie branżowych szkół I stopnia)

Jak wynika z danych na wykresie 25, uczniowie branżowych szkół I stopnia są najbardziej przekonani co do słuszności wyboru szkoły – 62% wybrałoby ją ponownie. Najmniej zadowoleni z wybranej szkoły są uczniowie techników (56% ponownie wybrałoby tę szkołę). Uczniowie techników są też najbardziej niezdecydowani, co do ponownego wyboru szkoły, do której aktualnie uczęszczają (32%).

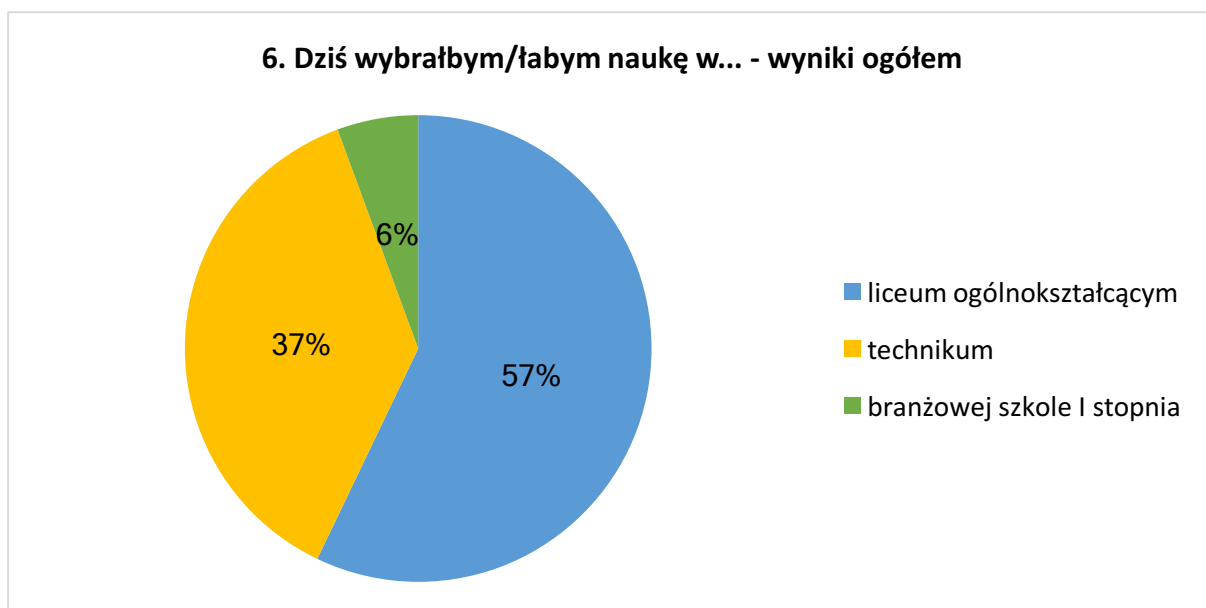


Wykres 26. Pytanie 5 – wyniki według płci.

Wielkość próby dla tego pytania: N = 4672 (dziewczęta), N = 4728 (chłopcy)

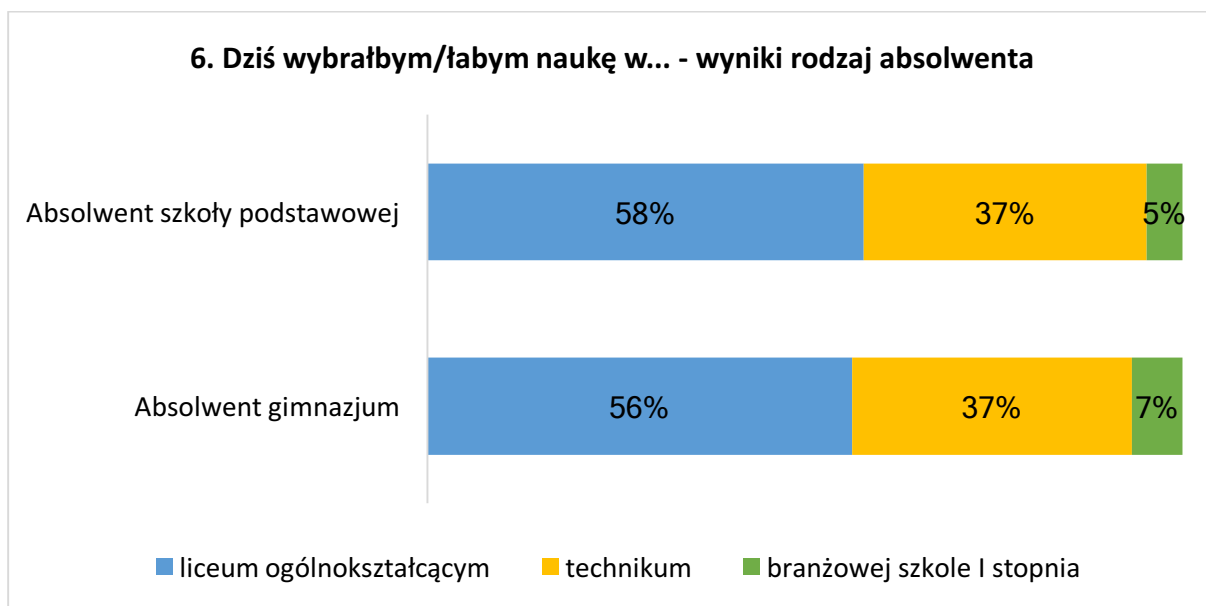
Wyniki zaprezentowane na powyższym wykresie wskazują, że na pytanie 5. dziewczęta i chłopcy odpowiadają porównywalnie. Ponad połowa dziewcząt i chłopców (58%) ponownie wybrałaby naukę w tej szkole. Niestety, ponad 40% dziewcząt i chłopców nie odpowiada na to pytanie twierdząco.

Pytanie 6. Dziś wybrałbym/wybrałabym naukę w



Wykres 27. Pytanie 6 – wyniki ogółem
Wielkość próby dla tego pytania: N = 7871

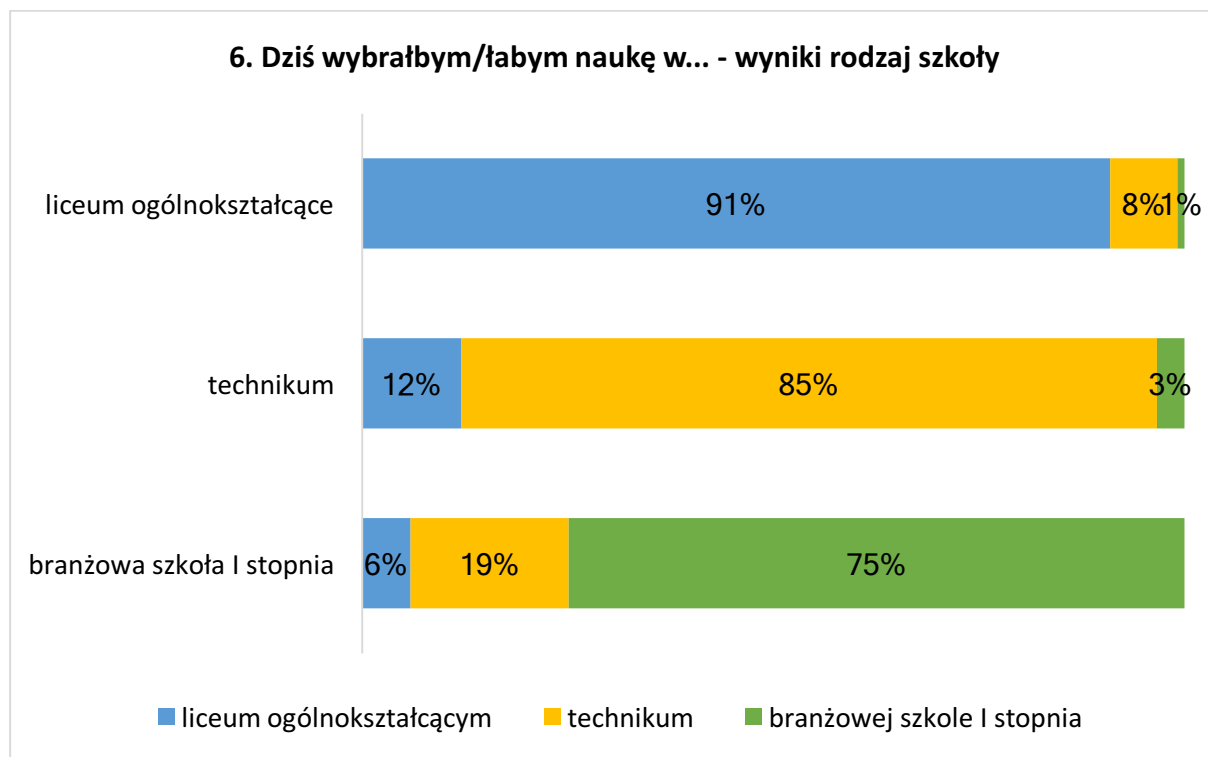
Na pytanie dotyczące zmiany szkoły, gdyby taka możliwość zaistniała, 57% uczniów odpowiedziało, że wybrałoby naukę w liceum ogólnokształcącym, 37% w technikum i 6% w branżowej szkole I stopnia (wykres 27.).



Wykres 28. Pytanie 6 – wyniki według rodzaju absolwenta
Wielkość próby dla tego pytania: N = 4355 (absolwenci szkoły podstawowej), N = 3516 (absolwenci gimnazjum)

Absolwenci szkoły podstawowej i absolwenci gimnazjum, na pytanie 6. odpowiadają podobnie (wykres 28.), ponad połowa uczniów wybrałaby naukę w liceum ogólnokształcącym, w następnej kolejności –

technikum (37%). Naukę w branżowej szkole I stopnia wybrałoby 5 % absolwentów szkoły podstawowej i 7% absolwentów gimnazjum.



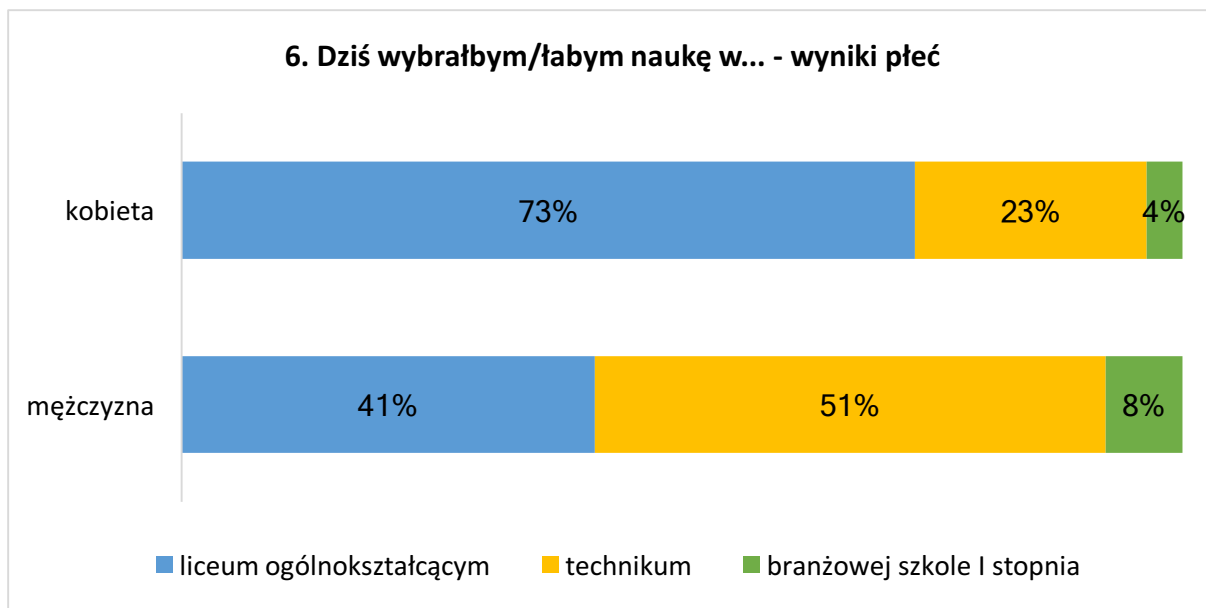
Wykres 29. Pytanie 6 – wyniki według rodzaju szkoły

Wielkość próby dla tego pytania: N = 4489 (uczniowie liceów ogólnokształcących), N = 2902 (uczniowie techników), N = 406 (uczniowie branżowych szkół I stopnia)

Rozkład odpowiedzi wskazuje, że to uczniowie liceów ogólnokształcących są najbardziej przekonani co do wyboru typu szkoły, którego dokonali. 91% z nich wybrałoby ten sam typ szkoły ponownie, 8% wybrałoby naukę w technikum, a 1% w branżowej szkole I stopnia.

Wśród uczniów technikum, 85% badanych wybrałoby ponownie ten typ szkoły, pozostała część zdecydowałaby się na inny, głównie liceum ogólnokształcące (12%).

Co czwarty uczeń branżowej szkoły I stopnia obecnie wybrałby inny typ szkoły: 19% technikum, a 6% liceum ogólnokształcące. 75% dokonałoby tego samego wyboru.



Wykres 30. Pytanie 6 – wyniki według płci

Wielkość próby dla tego pytania: N = 3844 (dziewczęta), N = 3942 (chłopcy)

Jak pokazują dane na wykresie 30., dziewczęta zdecydowanie wybrałyby naukę w liceum ogólnokształcącym (73%). Na technikum zdecydowałoby się 23%, a na branżową szkołę I stopnia tylko 4% ankietowanych dziewcząt. Zdecydowanie więcej chłopców, podjęłoby naukę w technikum (51%). Naukę w liceum podjęłoby 41%, a w branżowej szkole I stopnia 8% ankietowanych chłopców.

IV. Wnioski i rekomendacje

Celem tego raportu było zaprezentowanie wyników badania, które dotyczyło czynników wyboru szkoły ponadpodstawowej/ponadgimnazjalnej przez uczniów i poziomu ich zadowolenia z dokonanego wyboru. Analiza zebranego materiału ilościowego, pozwala na sformułowanie kilku wniosków i spostrzeżeń.

1. Zdecydowana większość badanych uczniów, przy wyborze szkoły ponadpodstawowej/ponadgimnazjalnej kierowała się własnymi zainteresowaniami. Niewielka liczba uczennic i uczniów w swoich decyzjach brała pod uwagę opinię nauczyciela i doradcy zawodowego.
2. Przy wyborze konkretnej szkoły, ponad połowa uczniów liceów ogólnokształcących, kierowała się gwarancją wysokiego poziomu nauczania i dobrego przygotowania do egzaminów maturalnych. Dla uczniów, którzy wybrali naukę w technikum lub branżowej szkole I stopnia najważniejszym kryterium wyboru konkretnej szkoły była gwarancja nauki atrakcyjnego zawodu, poszukiwanego na rynku pracy.
3. Niepokojąco duża grupa uczniów (43%), podejmując tak ważną dla siebie decyzję o wyborze szkoły, zdała się na przypadek, zachętę rodziców, koleżanek i kolegów.
4. Uczniowie zapytani o atuty szkoły, do której aktualnie uczęszczają, wskazują głównie na profesjonalizm kadry nauczycielskiej i dobre wyposażenie szkoły w sprzęt wspomagający naukę. Jednak zbyt wielu uczniów (21% ogółem) nie dostrzega w swojej szkole żadnego atutu, dotyczy to głównie uczących się w technikum (25%) i branżowej szkole I stopnia (28%).
5. Dla badanych uczennic i uczniów, najsilniejszym źródłem doradztwa przy wyborze szkoły ponadpodstawowej/ponadgimnazjalnej byli rodzice i inni członkowie rodziny (ogółem 72%), kolejnym koleżanki i koledzy. Udział nauczycieli i doradców zawodowych w procesie doradczym wskazuje tylko 18% uczniów. Na zwrócenie uwagi zasługuje również to, że duża grupa uczniów (22%) deklaruje, że nikt im nie doradzał przed podjęciem decyzji o wyborze szkoły ponadpodstawowej/ponadgimnazjalnej.
6. Po czterech miesiącach nauki w wybranych szkołach, gdyby zaistniała taka możliwość, tylko 58% uczniów, z pewnością ponownie wybrałoby tę szkołę, do której aktualnie uczęszcza. 30% nie jest co do tego przekonana, reszta odrzuca taką możliwość

Rekomendacje Krakowskiej Szkoły Doradztwa Zawodowego

1. Projekt edukacyjny w krakowskim modelu Wewnątrzszkolnego Systemu Doradztwa Zawodowego. Krakowskie szkoły wpięrają potencjał twórczy ucznia poprzez stwarzanie mu okazji do działań praktycznych, wykazania się inicjatywą, występowania z propozycjami i samodzielnego rozwiązania problemów w środowisku szkolnym, lokalnym, zróżnicowanym kulturowo, międzynarodowym.
2. Metoda projektu edukacyjnego w doradztwie zawodowym. Konkurs na scenariusz projektu edukacyjnego w kategorii – szkoły podstawowe oraz kategorii – szkoły ponadpodstawowe.
3. Sieć współpracy i samokształcenia dla doradców zawodowych w szkołach podstawowych i ponadpodstawowych pracujących metodą projektu edukacyjnego.

Nie ma wątpliwości co do tego, że współczesne poradnictwo zawodowe powinno być osadzone na tle przemian gospodarczych i społecznych. Obserwujemy znaczne przyspieszenie postępu technicznego w obszarze technologii informacyjnych i telekomunikacyjnych. Zmienia się praca ludzka i sami pracownicy. Podstawowym narzędziem pracy stał się komputer wraz z siecią informatyczną. Wiele powtarzalnych i uciążliwych zadań wykonują maszyny i roboty. Od pracownika wymaga się wykonania coraz szerszego zakresu zadań, znajomości języków

obcych, gotowości do ciągłego doskonalenia się, kreatywności, elastyczności, pracy w zespole wielokulturowym, bardzo dobrej obsługi komputera. Oczekuje się, że będzie wykazywać inicjatywę, występować z propozycjami i samodzielnie rozwiązywać problemy bez względu na to, na jakim poziomie w organizacji pracuje.

Chcąc sprostać wymaganiom rynku pracy, współczesna szkoła powinna wspierać potencjał twórczy ucznia, stwarzać mu okazję do działań praktycznych w środowisku zróżnicowanym kulturowo. Realizacja projektów edukacyjnych w poradnictwie zawodowych wychodzi temu naprzeciw. Metoda projektu edukacyjnego z założenia ma formę otwartą. Temat projektu, jego cele i sposób realizacji powinien być opracowany wraz z uczennicami i uczniami, odpowiadać na ich problemy i zainteresowania. Realizacja projektu edukacyjnego to praca zespołowa. Doradca zawodowy zaprasza do projektu dyrekcję szkoły, nauczycielki i nauczycieli, rodziców, ekspertów zewnętrznych, lokalnych przedsiębiorców, organizuje wokół siebie grono osób, dla których taka idea doradztwa edukacyjno-zawodowego jest bliska, i przekonanych o tym, że ich wysiłek przełoży się na dobre przygotowanie młodych ludzi do wejścia na rynek pracy.

Aktywny udział w projekcie rozwija wśród uczniów umiejętności przydatne na rynku pracy tj.:

- współpracy w zespole, uczestniczenia w dyskusji, przedstawiania swoich argumentów, zespołowego podejmowania decyzji,
- sprawnego posługiwania się nowoczesnymi technologiami informacyjnymi i komunikacyjnymi,
- planowania i organizacji pracy własnej,
- poszukiwania i selekcjonowania informacji,
- brania odpowiedzialności za własne działania,
- dokonywania adekwatnej samooceny.

Uczennice i uczniowie nabierają pewności siebie i usamodzielniają się w swoich działaniach. Nastawienie na rozwiązywanie problemów, pojawiających się w działaniach projektowych, sprzyja zarówno procesowi uczenia się, jak i zdolności do pokonywania przeszkód i zmieniania się. Ujawniają się, dotychczas nieujawnione, indywidualne zainteresowania, zdolności, uzdolnienia, umiejętności a także potrzeby i aspiracje. Autorefleksja, niezwykle ważny element projektu edukacyjnego w doradztwie zawodowym, jest przygotowaniem do myślenia o swoim potencjale na poziomie biznesowym, uczeniem komunikowania się językiem przedsiębiorcy, językiem korzyści wizerunkowych, ekonomicznych i społecznych.

4. Wsparcie uczennic i uczniów szkół podstawowych i ponadpodstawowych w procesie podejmowania decyzji edukacyjno-zawodowych. Propagowanie indywidualnego poradnictwa zawodowego wśród uczniów szkoły podstawowej i ponadpodstawowej, ich rodziców i nauczycieli.

Podjęcie tak ważnej decyzji, jaką jest wybór szkoły ponadpodstawowej, wymaga od ucznia namysłu, naradzenia się z doradcą zawodowym, dobrego rozeznania we własnych zainteresowaniach, umiejętnościach, temperamencie, możliwościach uczenia się, stanie zdrowia, a także wiedzy o rynku edukacji i rynku pracy.

5. Wzmocnienie kompetencji doradczych rodziców. Poszerzanie wiedzy rodziców o ofercie edukacyjnej szkół ponadpodstawowych, rynku pracy, sposobach wspierania dziecka w wyborze ścieżki edukacyjno-zawodowej.

Warsztaty dla rodziców pn. Dziecko wybiera a Rodzic wspiera. Proponujemy, aby efektem warsztatów był poradnik napisany dla rodziców przez rodziców pod tą samą nazwą.

6. Zaktywizowanie szkół podstawowych w popularyzowanie szkół prowadzących kształcenie zawodowe. Zwiększenie zainteresowania uczniów szkół podstawowych kontynuacją nauki w branżowych szkołach I stopnia, technikach poprzez wspieranie ich w samodzielnym gromadzeniu informacji o szkołach, analizowaniu tych informacji i konfrontowaniu z własnymi zasobami, zainteresowaniami, umiejętnościami oraz planami edukacyjno-zawodowymi.

II edycja projektu edukacyjnego pn. Tropem zawodowców i konkursu filmowego pn. O zawodowcach z humorem w filmowym kadrze skierowanego do uczniów klasy VII i VIII szkoły podstawowej.

7. Dotarcie z informacją o ofercie edukacyjnej branżowych szkół I stopnia i techników do jak największej liczby uczniów i ich rodziców. Zaprezentowanie nowoczesnego sprzętu technodydaktycznego i innych atutów tych szkół.

- 7.1 *Sobotnie warsztaty rodzinne.* Warsztaty dla uczniów klas VII i VII oraz ich rodziców, organizowane przez branżowe szkoły I stopnia i technika. Warsztaty, powinny mieć na celu pozyskanie przez uczestników praktycznych umiejętności np. poznanie niekonwencjonalnych technik fotografowania, wykonanie fryzury dziennej i wieczorowej.

- 7.2 Informator o ofercie edukacyjnej techników i branżowych szkół I stopnia w roku szkolnym 2020/2021 działających na terenie Krakowa. Edycja II.

- 7.3 Organizowane przez szkoły podstawowe zebrania z rodzicami okazją do zaprezentowania oferty edukacyjnej szkół branżowych i techników przez przedstawicieli tych szkół.

- 7.4 Współpraca z Zespołem Doradczym Rodziców Szkół Podstawowych przy Prezydencie Miasta Krakowa.

- 7.5 Współpraca z Zespołem Doradczym Dyrektorów Szkół Podstawowych przy Prezydencie Miasta Krakowa.

- 7.6 Współpraca z Zespołem Doradczym Dyrektorów Szkół Ponadpodstawowych przy Prezydencie Miasta Krakowa.

Krakowska Szkoła Doradztwa Zawodowego działająca przy Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej nr 2 Krakowie wszystkie wymienione wyżej zadania zamieściła w planie swojego działania w roku szkolnym 2020/2021.